

KLP Bedriftspensjon AS

SFCR 2018

Rapport om solvens og finansiell stilling
(Solvency and Financial Condition Report)

Innhold

Sammendrag.....	5
A. Virksomhet og resultater.....	7
A.1 Virksomhet	7
A.2 Forsikringsresultat.....	8
A.2.1 Risikopensjonsordninger	8
A.2.2 Ytelsesordninger	8
A.2.3 Fordeling av risikoresultatene og premieutvikling	8
A.3 Investeringsresultat	10
A.3.1 Investeringsresultat kundeporteføljer.....	10
A.3.2 Investeringsresultat selskapsportefølje.....	11
A.4 Resultat fra øvrig virksomhet.....	12
A.5 Andre opplysninger	12
B. System for risikostyring og internkontroll	12
B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll.....	12
B.1.1 Strukturen i foretakets administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan	12
B.1.2 Godtgjørelsespolitikk	13
B.2 Krav til egnethet	14
B.2.1 Selskapets interne regler.....	14
B.2.2 Krav til krav til egnethet; ferdigheter, kunnskap og ekspertise	14
B.2.3 Krav til skikkethet (vandel).....	14
B.3 Risikostyringssystemet.....	15
B.3.2 Egenvurdering av risiko og solvens	17
B.4 Internkontrollsystem	18
B.4.1 Utøvelse av internkontrollsystem.....	18
B.4.2 Compliancefunksjonen	19
B.5 Internrevisjonsfunksjon.....	20
B.5.1 Utøvelse av internrevisjonen	20
B.5.2 Internrevisjonsfunksjonens uavhengighet og objektivitet i forhold til virksomheten som undersøkes.....	20
B.6 Aktuarfunksjon	21
B.7 Utkontraktering.....	21
B.8 Hensiktsmessighet	22
B.9 Andre opplysninger	22
C. Risikoprofil.....	22
C.1 Forsikringsrisiko	22

C.1.1	Måling av risiko	23
C.1.2	Styring av risiko.....	23
C.1.3	Reassuranse.....	24
C.2	Markedsrisiko	24
C.2.1	Måling av risiko	25
C.2.2	Styring av markedsrisiko	25
C.3	Kredittrisiko	25
C.3.1	Måling og styring av kredittrisiko.....	25
C.4	Likviditetsrisiko	26
C.4.1	Måling og styring av likviditetsrisiko	26
C.5	Operasjonell risiko.....	26
C.6	Andre vesentlige risikoer	27
C.7	Andre opplysninger	27
D.	Verdsetting for solvensformål	27
D.1	Eiendeler.....	27
D.1.1	Investeringer i tilknyttede foretak, herunder deltakerinteresser	27
D.1.2	Obligasjoner	28
D.1.3	Verdipapirfond m.v.	29
D.1.4	Eiendeler knyttet til kontrakter med investeringsvalg	29
D.1.5	Immaterielle eiendeler	29
D.1.6	Utsatt skattefordel	29
D.1.7	Andre eiendeler.....	30
D.2	Forsikringstekniske avsetninger	30
D.2.1	Verdien av forsikringstekniske avsetninger, grunnlag, metoder og forutsetninger 30	
D.2.2	Usikkerhet knyttet til verdien av forsikringstekniske avsetninger.....	31
D.2.3	Forskjeller mellom verdsettingsprinsipper for solvensformål og i finansregnskapet.....	32
D.2.4	Motsvarsjusteringen	32
D.2.5	Volatilitetsjusteringen	32
D.2.6	Overgangsbestemmelsene om risikofri rentekurve.....	32
D.2.7	Overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger	33
D.3	Andre forpliktelser	33
D.3.1	Pensjoner egne ansatte:	33
D.3.2	Utsatt skatt	34
D.3.3	Andre forpliktelser	34
D.4	Alternative verdsettingsmetoder	34
D.5	Andre opplysninger	34
E.	Kapitalforvaltning.....	35
E.1	Ansvarlig kapital	35

E.1.1	Klassifisering av ansvarlig kapital som kan dekke solvenskapitalkravet.....	35
E.1.2	Klassifisering av basiskapital som kan dekke minstekapitalkravet.....	35
E.1.3	Forskjeller mellom egenkapital i foretakets regnskap og differansen mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II.....	36
E.2	Solvenskapital og minstekapitalkrav.....	36
E.2.1	Solvenskapitalkrav.....	36
E.2.2	Forenklede beregninger.....	37
E.2.3	Minstekapitalkrav.....	37
E.3	Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet.....	37
E.4	Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller Sensitivitetstesting.....	38
E.5	Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet.....	38
E.6	Andre opplysninger.....	38
	Godkjenning	39
	Templater	40

Sammendrag

Solvens II-regelverket ble innført fra 1. januar 2016. Regelverket er det samme i alle land i EU og i EØS-området. Regelverket skal blant annet gi økt beskyttelse for forsikringstakerne. Solvens II stiller krav til offentliggjøring av informasjon, blant annet gjennom denne rapporten. Rapporten skal gi opplysninger om foretakets virksomhet og resultater, systemet for risikostyring og hvordan internkontrollen i foretaket fungerer. Rapporten skal også gi opplysninger om hvilke risikoer foretaket har, hvilke metoder som benyttes for verdsettelse av både eiendeler og forpliktelser samt en oversikt over foretakets sammensetning av solvenskapitalen. Solvenskapitalen skal dekke den risikoen foretaket har påtatt seg ved hjelp av lovbestemt solvenskapitalkrav.

KLP Bedriftspensjon AS er et heleid datterselskap av Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og inngår i KLP-konsernet. Selskapets hovedprodukt er innskuddspensjon med risikodekninger, men selskapet har også produkter knyttet til foretakspensjon. Selskapet driver utelukkende virksomhet i Norge.

Selskapets kapitalforvaltning er splittet i en kundeportefølje (5 076 millioner kroner) som omfatter alle pensjonsmidlene, og en selskapsportefølje (492 millioner kroner) som omfatter investering av selskapets øvrige midler.

Finansinntektene tilknyttet kundeporteføljene utgjorde minus 90,4 millioner kroner i 2018 (334,4 millioner kroner i 2017). I 2018 var finansinntektene fordelt med 49,9 millioner kroner på kollektivporteføljen og minus 140,4 millioner kroner på investeringsvalgporteføljen. Dette tilsvarte en samlet avkastning på de to hovedporteføljene på henholdsvis 3,0 prosent og minus 3,8 prosent. I 2018 oppnådde selskapet et avkastningsoverskudd på 28,1 millioner (77,8 millioner kroner i 2017) på kollektivporteføljen.

For 2018 var samlet risikoresultat på pluss 3,4 millioner kroner (0,6 millioner kroner i 2017). Risikoresultatet forklares i hovedsak med at uføreutviklingen har vært bedre enn det som er lagt til grunn i premietariffene. Risikoresultatet for ytelsesordningene var på 3,3 millioner kroner (3,4 millioner kroner i 2017). Risikoresultatet for risikodekninger uten fripoliseopptjening var på minus 0,1 millioner kroner (minus 4 millioner kroner i 2017).

Systemet for risikostyring og internkontroll slik det er organisert og operasjonalisert anses hensiktsmessig for KLP Bedriftspensjon AS sin virksomhet. Selskapets vedtekter og gjeldende lovgivning, legger til rette for en hensiktsmessig eierstyring og selskapsledelse, og gir en klar rolledeling mellom styrende organer og daglig ledelse. Selskapets øverste myndighet er generalforsamlingen.

Risikostyringssystemet i selskapet er tilpasset Solvens II og er organisert etter prinsippet om de tre forsvarslinjer. Styret har fastsatt retningslinje for risikostyring og interkontroll, samt en rekke andre retningslinjer for å sikre god risikostyring og etterlevelse av lover og regler. Det er også fastsatt krav til styrets samlede kompetanse, i tillegg til kravene om egnethet og skikkethet, som også gjelder ledende ansatte og nøkkelfunksjoner i foretaket.

Utviklingen i foretakets risiko og solvenssituasjon følges opp gjennom rapportering til styret og ledelsen. Dette inkluderer rapportering fra alle de tre forsvarslinjene.

Foretakets vesentligste risikoer er forsikringsrisiko, markedsrisiko og kredittrisiko.

Forsikringsrisiko domineres av opplevelsesrisiko, det vil si risikoen for at personer som har rett til pensjonsutbetalinger fra selskapet lever lenger enn forventet, og derfor krever større utbetalinger enn forventet. I tillegg er risikoen for at flere blir tidlig uføre, en betydelig forsikringsrisiko. Risikoen for at kunder flytter fra selskapet er ikke en risiko for foretakets

soliditet. Solvenskapital og solvenskapitalkrav relatert til dette, inngår likevel i beregningene av KLP Bedriftspensjons solvenskapitaldekning under Solvens II.

Markedsrisikoen domineres av aksje, rente og kredittrisiko.

Under Solvens II verdsettes alle eiendeler og forpliktelser til markedsverdi. Det er to hovedforskjeller i verdsettelsen av eiendeler og forpliktelser i Solvens II og i finansregnskapet. Den ene er verdsettelsen av forsikringsforpliktelsene. I Solvens II-regnskapet hensyntas virkelig rentenivå, mens i finansregnskapet benyttes garantert rente til verdsettelsen. Den andre hovedforskjellen er at obligasjoner og utlån, som i finansregnskapet føres til amortisert kost, føres til virkelig verdi i Solvens II-regnskapet. Andre ulikheter skyldes ulik behandling av immaterielle eiendeler og utsatt skatt.

Solvens II-regelverket stiller krav til hvor stor solvenskapitalen må være gjennom solvenskapitalkravet. KLP Bedriftspensjon AS benytter en overgangsregel for forsikringstekniske avsetninger til Solvens II-regelverket. Ved bruk av denne overgangsregelen, har KLP Bedriftspensjon en solvenskapitaldekning på 302 prosent per 31.12.2018. Uten bruk av denne overgangsregelen har selskapet en solvenskapitaldekning på 146 prosent.

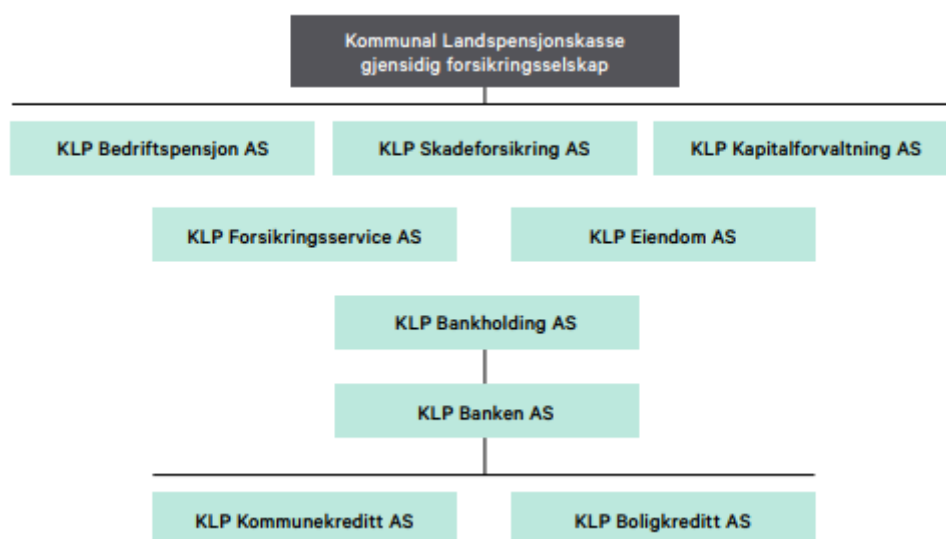
A. Virksomhet og resultater

A.1 Virksomhet

Følgende opplysninger gjelder for KLP Bedriftspensjon AS sin virksomhet:

- a) Foretakets navn er KLP Bedriftspensjon AS – livsforsikringsselskap.
Foretakets adresse er: Dronning Eufemias gate 10, PB 400 Sentrum, 0103 Oslo
- b) Finanstilsynet har det finansielle tilsynet med foretaket.
Finanstilsynets adresse er: Revierstredet 3, 0151 Oslo
- c) Foretakets eksterne revisor er PwC,
Ekstern revisors adresse er:
Dronning Eufemias gate 8, PB 748 Sentrum, 0191 Oslo
Kontaktperson er Erik Andersen, erik.andersen@pwc.com
- d) Foretaket eies hundre prosent av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap
- e) Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP) er morselskap i KLP-konsernet. KLPs heleide datterselskaper er organisert som aksjeselskaper. Følgende heleide datterselskaper inngår i konsernet:
 - KLP Skadeforsikring AS
 - KLP Forsikringsservice AS
 - KLP Bedriftspensjon AS
 - KLP Kapitalforvaltning AS
 - KLP Eiendom AS
 - KLP Bankholding AS med datterselskapet:
 - KLP Banken AS med datterselskapene:
 - KLP Kommunekreditt AS
 - KLP Boligkreditt AS

Figur 1: Selskapsstruktur

- f) KLP Bedriftspensjon AS er et selskap som tilbyr private tjenestepensjoner. Hovedproduktet er Innskuddspensjon med risikodekninger, men selskapet har også produkter knyttet til foretakspensjon. Selskapet har utelukkende virksomhet i Norge.

A.2 Forsikringsresultat

Resultatene i dette kapitlet samsvarer med risikoresultatet i resultat av teknisk regnskap for KLP Bedriftspensjon AS. Det ordinære risikoresultatet for 2018 ble pluss 3,4 millioner kroner (minus 0,6 millioner kroner i 2017) for KLP Bedriftspensjon AS. Denne forklares i hovedsak med at uføreutviklingen har vært bedre enn det som er lagt til grunn i premietariffene.

Selskapet beregner seg fortjenestemarginer for den risikoen selskapet påtar seg for disse risikoproduktene. Dette er oppgitt under punktet A.5.

A.2.1 Risikopensjonsordninger

Risikoresultatet for risikopensjonsordninger uten rett til overskudd var på minus 0,1 millioner kroner for året 2018. Resultatet knytter seg i hovedsak til uførerisiko hvor samlet risikopremie for 2018 utgjorde 31 millioner kroner. Risikopremie for dødsrisiko utgjorde til sammenligning 2,2 mil. kroner og tilført dødelighetsarv 418 tusen kroner (overlevelsesrisiko).

Ved prising av uførerisiko benytter selskapet en pristariff basert på egne erfaringer. Den endelige risikopremien fastsettes basert på pristariffen og individuell vurdering av risiko på den enkelte bedrift som etablerer en pensjonsavtale i KLP Bedriftspensjon AS. Det er ingen fripoliseopptjening på disse produktene, og selskapet kan reprise risikoen dersom risikobildet endres. Dette begrenser forsikringsrisikoen i et lengre perspektiv.

Det vil fortsatt forventes svingninger i det årlige risikoresultatet for risikopensjonsordningene, men svingningene vil reduseres som følge av veksten i porteføljen.

A.2.2 Ytelsesordninger

Risikoresultatet på ytelsesordningene (foretakspensjoner) med rett til overskudd ble 3,3 millioner kroner mot 3,4 millioner kroner for året 2017. Det positive resultatet for disse ordningene skyldes i hovedsak risikoresultatet på uførepensjon og reduserte erstatningsavsetninger. Samlet risikopremie for uførerisiko var 7,0 millioner kroner i 2018. Risikopremie for dødsrisiko lik 2,4 millioner kroner og tilført dødelighetsarv lik 10,1 millioner kroner.

Ved prising av overlevelses- og dødsrisiko benytter KLP Bedriftspensjon AS tariffen K2013 som er Finanstilsynets minimumskrav til dødelighetstariff

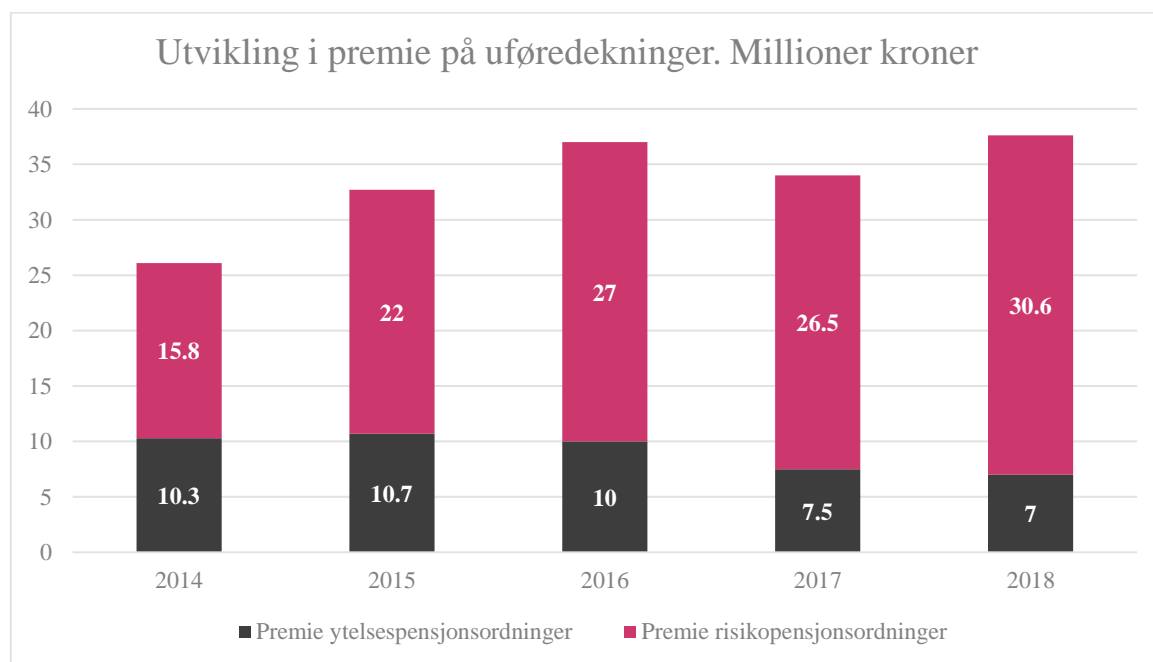
Ved prising av uførerisiko benytter KLP Bedriftspensjon AS pristariff basert på egne erfaringer.

A.2.3 Fordeling av risikoresultatene og premieutvikling

Risikoresultat i tusen kroner

	Ytelsesordninger		Risikopensjonsordninger	
	2018	2017	2018	2017
Overlevelsestilskudd	-10 641	-10 017	- 418	-350
Frigjort reserve	8 253	10 247	400	2 285
Resultat levealder	-2 389	230	-18	1935
Risikopremie	2 392	2 288	2 230	1684
Avsetninger	-1 503	-1 928	-9 050	
Resultat Død	889	360	-6 820	1 684
Risikopremie	7 023	7 461	30 619	27 299
Avsetninger	-2 406	-5 091	-18 398	-36 302
Resultat Uførhet	4 617	2 370	12 221	-9 033
Risikoresultat I	3 117	2960	- 5 383	-5 384
Erstatningsavsetninger	438	-39	-3 320	-2 201
Regresser mm.	-240	521	-1 947	3546
Risikoresultat II	3 316	3 442	116	-4 040

Utvikling i premie på uføredekninger i millioner kroner.

A.3 Investeringsresultat

Selskapets kapitalforvaltning er splittet mellom kundenes porteføljer, på 5 076 millioner (4 303 millioner pr. 31.12.2017) som omfatter alle pensjonsmidlene, og en selskapsportefølje på 492 millioner (515 millioner pr. 31.12.2017) som omfatter investering av selskapets øvrige midler.

A.3.1 Investeringsresultat kundeporteføljer

Kundeporteføljen er inndelt i to hovedkategorier: Kollektivporteføljen med garanterte produkter som utgjør 1 682 millioner (1 619 millioner pr. 31.12.2017), og investeringsvalgportefølje som består av innskuddspensjonsordninger og pensjonskapitalbevis på 3 392 millioner (2 684 millioner pr. 31.12.2017). I kollektivporteføljen har selskapet forpliktet seg til å levere en minimumsavkastning årlig, mens det ikke er knyttet noen form for garanti til investeringsvalgporteføljen.

Kollektivporteføljen kan deles i premiebetalende foretakspensjonsordninger og fripoliser. For fripolisene kan selskapet ta inntil 20 prosent av avkastningsoverskudd utover garantert avkastning. For premiebetalende ordninger tilfaller all avkastning fra forvaltning kundene, ingenting tilfaller foretaket. Tilsvarende gjelder for Investeringsvalgporteføljen.

For premiebetalende ordninger krever KLP Bedriftspensjon AS inn en premie som betaling for å avgi avkastningsgaranti (rentegarantipremie). Rentegarantipremien skal reflektere markedsverdien av avkastningsgarantien, og premien fastsettes forskuddsvis for ett år av gangen. For fripolisene har selskapet anledning til å ta inntil 20 prosent av avkastningsoverskuddet som betaling for rentegarantien. Verdien av rentegarantipremie er oppgitt i tabell under pkt. A.5 under.

Manglende avkastning på de garanterte produktene må dekkes inn fra realisering av oppbygde merverdier, tilleggsavsetninger, eller til syvende og sist fra selskapets egenkapital. Oppbygde merverdier er urealiserte gevinster på aksjeinvesteringer og renteinvesteringer. Tilleggsavsetninger er disponert avkastningsoverskudd fra tidligere år, og er tildelt den enkelte kundes kontrakt. Disse kan benyttes for å dekke selskapets avkastningsgaranti dersom faktisk (realisert) avkastning er lavere enn garantert avkastning. Realisert avkastning under null må uansett dekkes fra selskapets egenkapital.

Finansinntektene tilknyttet kundeporteføljene utgjorde -90,4 millioner (334,4 millioner kroner i 2017). I 2018 var finansinntektene fordelt med 49,9 millioner kroner på kollektivporteføljen og -140,4 millioner kroner på investeringsvalgporteføljen. Dette tilsvarte en samlet avkastning på de to hovedporteføljene på hhv. 3,0 prosent og -3,8 prosent. I 2018 oppnådde selskapet et avkastningsoverskudd på 28,1 millioner (77,8 millioner kroner i 2017) for kollektivporteføljen.

Kostnadene for å forvalte disse midlene var på 1,5 millioner (1,1 millioner kroner i 2017). Kostnadene ble dekket inn av et omkostningselement i pensjonspremien, og inngår som en del av administrasjonsresultatet som tilfaller selskapet. Administrasjonsresultatet er oppgitt under pkt. A.5 under.

Tabellen under viser kollektivporteføljens fordeling på hovedaktivaklasser og avkastning pr. aktivaklasse. Det var anleggsobligasjoner og eiendom som hadde høyest avkastning i 2018.

Kollektivporteføljen Millioner kroner	31.12.2018			31.12.2017		
	Markedsverdi	Allokering	Avkastning	Markedsverdi	Allokering	Avkastning
Aksjer	46	2,7 %	-5,5 %	49	3,0 %	17,1 %
Omløpsobligasjoner	27	1,6 %	-1,2 %	335	20,7 %	3,4 %
Anleggs-/HTF-obligasjoner	1 368	81,4 %	3,6 %	932	57,5 %	3,9 %
Eiendom	196	11,6 %	7,6 %	215	13,3 %	8,3 %
Pengemarked/ Likviditet	45	2,7 %	1,2 %	89	5,5 %	1,9 %
Totalt	1 682	100,0 %	3,0 %	1 619	100,0 %	5,6 %

Tabellen under viser innskuddspensjonsporteføljen fordelt på hovedaktivaklasser og avkastning pr. aktivaklasse. Både aksjer og omløpsobligasjoner fikk negativ avkastning i 2018.

Innskuddspensjon Millioner kroner	31.12.2018			31.12.2017		
	Markedsverdi	Allokering	Avkastning	Markedsverdi	Allokering	Avkastning
Aksjer	2 194	64,6 %	-5,2 %	1 679	62,5 %	18,1 %
Omløpsobligasjoner	1 195	35,2 %	-0,9 %	995	37,1 %	3,4 %
Likviditet/ Bankinnskudd	8	0,2 %		11	0,4 %	
Totalt	3 396	100,0 %	-3,8 %	2 684	100,0 %	11,9 %

A.3.2 Investeringsresultat selskapsportefølje

Finansinntektene fra investeringene i selskapsporteføljen utgjorde 5,7 millioner kroner (9,2 millioner i 2017), tilsvarende en avkastning på 1,1 prosent (2,3 prosent i 2017).

Forvaltningskostnader og andre kostnader belastet selskapet var på 0,45 millioner kroner (0,54 millioner i 2017). Avkastning på selskapsporteføljen og kostnader ved å forvalte denne, inngår i totalresultat til selskapet.

Tabellen under viser porteføljens fordeling på hovedaktivaklasser og avkastning på markedsinvesteringene fordelt på aktivaklassene.

Selskapsporteføljen Millioner kroner	31.12.2018			31.12.2017		
	Markedsverdi	Allokering	Avkastning	Markedsverdi	Allokering	Avkastning
Aksjer	7	1,4 %	-6,4 %	7	1,4 %	16,3 %
Omløpsobligasjoner	96	19,4 %	-0,6 %	111	21,6 %	3,1 %
Anleggs-/HTF-obligasjoner	248	50,5 %	2,2 %	228	44,3 %	1,9 %
Pengemarked	140	28,4 %	1,2 %	168	32,6 %	1,7 %
Likviditet/ Bankinnskudd	2	0,3 %		1	0,1 %	
Totalt	492	100,0 %	1,1 %	515	100,0 %	2,3 %

A.4 Resultat fra øvrig virksomhet

KLP Bedriftspensjon AS har ingen øvrig virksomhet.

A.5 Andre opplysninger

Over er omtalt resultatelementer, innbetalt gjennom de årlige premiene, som inngår i selskapets årlige resultat; rentegarantipremien, fortjenestemarginer risiko og administrasjonsresultat.

Administrasjonsresultatet er negativt. Det svake resultatet skyldes i hovedsak følgende forhold:

- IT utvikling i forbindelse med tilpasning til regulatoriske endringer
- Tilpasninger til ny bransjestandard for flyttefiler mellom forsikringsselskaper
- Produktutvikling

Tabellen under viser størrelsen på disse elementene

Resultatelementer Millioner kroner	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Rentegarantipremie	3,5	2,2	4,0	4,1
Fortjenestemargin risiko	3,6	3,3	3,4	3,1
Administrasjonsresultat	-38,9	-38,9	-32,5	-27,5
Totalt	-31,8	-33,4	-25,1	-20,3

Selskapets samlede resultat før skatt var på minus 21,1 millioner kroner i 2018, mot minus 25,2 millioner kroner i 2017.

B. System for risikostyring og internkontroll

Dette kapittelet gir en beskrivelse av mål og rammeverk for risikostyringssystemet samt strukturen i selskapets administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan, herunder roller og kontrollfunksjon og arbeidsgrupper/forum.

B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll

B.1.1 Strukturen i foretakets administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan

Generalforsamling

Styret i morselskapet – Kommunal Landspensjonskasse utgjør generalforsamling i selskapet. Generalforsamlingen er selskapets øverste myndighet og velger styre, godkjenner årsregnskap, årsberetning og anvendelse av overskudd, eller dekning av underskudd, samt andre saker som etter lov eller vedtekter hører inn under dennes myndighet. Generalforsamlingen velger ekstern revisor og godkjenner dennes godtgjørelse.

Styret

Styret har det overordnede ansvaret for at KLP Bedriftspensjon AS har etablert et hensiktsmessig og effektivt risikostyringssystem. Styret skal sørge for at en organisering av risikostyringssystemet er i tråd med myndighetskravene og at risikostyringen er tilfredsstillende etablert, gjennomført og fulgt opp, blant annet gjennom behandling av

rapporter utarbeidet av administrerende direktør, compliancefunksjonen, risikostyringsfunksjonen, aktuarfunksjonen og internrevisjonsfunksjonen.

Styrets ansvar omfatter å påse at risikostyringen integreres i selskapets strategi- og forretningsprosesser. Gjennom etablering av selskapets mål og strategier skal styret fastsette rammer for typer og omfang av risikoer selskapet kan eksponeres for, hensyntatt selskapets kapasitet til å bære risiko og toleranse for svingninger i resultat og kapital situasjon. Styret skal minimum en gang per år påse at vesentlige risikoer blir identifisert, vurdert og håndtert løpende på en systematisk måte, og at risikoen er akseptabel. Styret skal, minst en gang årlig, vurdere selskapets risikovilje og kapitalbehov.

Administrerende direktør

Administrerende direktør skal sørge for at selskapets risiko styres i henhold til strategier og retningslinjer fra styret. Administrerende direktør skal sørge for at selskapets risikostyring blir gjennomført, dokumentert, overvåket og fulgt opp på en forsvarlig måte. Administrerende direktør skal fastsette instruksjoner og retningslinjer for hvordan dette skal gjennomføres i praksis, samt etablere hensiktsmessige kontrollprosesser og funksjoner.

Særskilt om selskapets øvrige organisering

KLP Bedriftspensjon AS er organisert som en salgs- og kundebetjeningsenhet. Selskapet ledes av administrerende direktør. Sentrale tjenester og kompetanse kjøpes internt i konsernet. Operasjonelt er selskapet organisert som en del av Livdivisjonen i Kommunal Landspensjonskasse med konserndirektør for Livdivisjonen som styreleder. Gjennom denne organiseringen drar selskapet nytte av konsernets stordriftsfordeler og kompetanse. Det er p.t ti ansatte i fast stilling i selskapet.

Det er inngått hovedavtale om levering av tjenester mellom Kommunal Landspensjonskasse og KLP Bedriftspensjon AS. Dette dreier seg om diverse administrative og faglige tjenester, herunder regnskaps- og økonomitjenester, forvaltnings- og finanstjenester, juridiske tjenester, behandling av pensjonssøknader mv.

Nøkkelfunksjoner i henhold til Solvens II; risikostyringsfunksjonen, aktuarfunksjonen, compliancefunksjonen og internrevisjonsfunksjonen utføres av kvalifiserte og dedikerte personer i Kommunal Landspensjonskasse.

Det er videre inngått avtaler med søsterselskapene KLP Kapitalforvaltning AS og KLP Eiendom AS om forvaltning av selskapets midler, kundeportefølje og eiendomsportefølje.

B.1.2 Godtgjørelsespolitikk

Styret i Kommunal Landspensjonskasse har tidligere vedtatt overordnede belønningsprinsipper i KLP-konsernet. Godtgjørelsesregelverket ble senest behandlet og revidert i KLPs styremøte 7. desember 2018.

I henhold til forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond § 2, skal styret i selskaper som er omfattet av forskriften, fastsette og sørge for at selskapet til enhver tid har og praktiserer retningslinjer og rammer for en godtgjørelsesordning som skal gjelde hele foretaket og datterselskaper. Disse retningslinjene blir også behandlet i styret i KLP Bedriftspensjon AS.

KLP-konsernet skal ha konkurransedyktige lønns- og ansettelsesbetingelser sammenliknet med tilsvarende selskaper, men uten å være lønnsledende. Godtgjørelsesordningen skal utformes slik at den er kostnadseffektiv for konsernet.

Konsernets godtgjørelsesordninger skal være åpne og prestasjonsbaserte, slik at de i så stor grad som mulig oppleves som rettferdige og forutsigbare. Det skal være samsvar mellom avtalte krav til prestasjon og den godtgjørelse som gis.

Alle ansatte i KLP-konsernet er medlemmer av KLPs pensjonsordning.

B.2 Krav til egnethet

B.2.1 Selskapets interne regler

Selskapet sikrer at alle personer som faktisk leder virksomheten eller innehar andre sentrale funksjoner ("nøkkelfunksjoner") er egnet og skikket for stillingen/vervet. Styret vedtar og reviderer årlig en retningslinje for egnet og skikkethet. Retningslinjen inneholder kvalifikasjonskrav som skal sikre hensiktsmessig mangfold av kvalifikasjoner, kunnskap og relevant erfaring for å sikre at selskapet er ledet og ført tilsyn med på en profesjonell måte.

Personer som skal vurderes må fremlegge utfylt og signert skjema for opplysninger til bruk i vurderingen, fastsatt av Finanstilsynet. De aktuelle personene vurderes ved ansettelse/valg, eller ved spesielle situasjoner. Det skal årlig avgis en bekreftelse på at ikke nye forhold har oppstått etter siste vurdering/bekreftelse. Dette er særlig aktuelt i forhold tilandel.

B.2.2 Krav til krav til egnethet; ferdigheter, kunnskap og ekspertise

Krav til det samlede styret

Styret i KLP Bedriftspensjon AS skal som en del av kvalifikasjonskravet ha tilstrekkelig innsikt og forståelse til å kunne stille spørsmål til administrasjonens vurderinger, forholde seg kritisk til svarene og til å kunne iverksette nødvendige tiltak. Det samlede styret bør minst ha kvalifikasjoner innen områdene:

- forsikrings- og finansmarkedet
- forretningsmodell og –strategi
- virksomhetssystemet, herunder forståelse av de risikoer virksomheten er utsatt for og evne til å håndtere disse
- finansiell og aktuariell analyse
- regulatoriske rammer og krav
- samfunnsforståelse
- kunde- og produktkompetanse

Krav til ledelse og nøkkelfunksjoner

Daglig leder, faktiske ledere og nøkkelfunksjoner må være egnet til å ivareta sine oppgaver og ansvarsområder. Oppgaver og ansvarsområder fremgår av den enkeltes stillingsbeskrivelse. Vurdering av egnethet gjøres av stillingens leder.

B.2.3 Krav til skikkethet (andel)

Alle personer i ledelsen, nøkkelfunksjoner og styret skal oppfylle krav til skikkethet (andel).

For personer som nevnt ovenfor vurderer selskapet følgende forhold:

- straffbare forhold
- sanksjoner mot foretak
- administrative sanksjoner og gebyrer
- økonomisk situasjon
- skattemessige forhold
- andre forhold

Personer som skal vurderes, må fremlegge kopi av politiattest som ikke er eldre enn tre måneder. Det kan også innhentes informasjon fra de offentlig tilgjengelige registrene Konkursregisteret og Regnskapsregisteret.

Dersom det foreligger overtredelse på noen av de ovennevnte punkter, gjøres en individuell vurdering. Det legges til grunn et forholdsmessighetsprinsipp hvor overtredelsens karakter, overtredelsens alvorlighet, hvorvidt det foreligger en endelige avgjørelse mv vektlegges.

B.3 Risikostyringssystemet

Risikostyringen skal sikre selskapets måloppnåelse gjennom identifisering og analyse av relevante risikoer som kan hindre måloppnåelse, samt gjennom iverksetting av effektive tiltak for å håndtere, kontrollere og rapportere risikoene. Relevante risikoer og internkontrolltiltak skal vurderes ved alle beslutninger om vesentlige endringer i virksomheten.

B.3.1.1 Risikostyringssystemet. Strategier, prosesser og rapporteringsrutiner

Risikostyringssystemet i KLP Bedriftspensjon AS er implementert gjennom retningslinjer, prosesser, rapporter, mandater samt instruksjoner og stillingsbeskrivelser for de rollene som inngår i systemet. I KLP Bedriftspensjon AS er det seksjon for "Strategisk aktivaallokering" i morselskapet som har det overordnede ansvaret for selskapets risikostyring av aktiva og utnyttelse av de rammer som styret har fastsatt.

Strategier og prosesser

Den samlede risikoen i selskapets fordeles gjerne i tre hoveddeler, markedsrisiko, forsikringsrisiko og operasjonell risiko. Dette inkluderer strategisk risiko og omdømmerisiko.

Den viktigste prosessen for markedsrisiko i KLP Bedriftspensjon AS er Kapitalforvaltnings- og likviditetsstrategien. Strategien vedtas på høsten for det kommende kalenderåret. Her vedtas blant annet mål for samlet risiko for markedsrisiko og forsikringsrisiko. Markedsrisikoen måles månedlig ved risikomålet Value at Risk (VaR), som er definert som det verditap man med en gitt sannsynlighet ikke vil overstige på en posisjon eller portefølje innenfor en gitt tidshorison.

Kapitalplan utarbeides på vårparten og legger langsiktige føringer for selskapets kapitalisering.

Strategi for forsikringsrisiko vedtas årlig. Risikoen er imidlertid langsiktig i sin natur og strategien ligger i stor grad fast over tid.

Operasjonell, strategisk og omdømme risiko vurderes på bakgrunn av den årlige prosessen for risikostyring og interkontroll, se avsnitt B.5.

Retningslinjer

Selskapet har utarbeidet et omfattende sett av retningslinjer, regelverk og instruksjoner som sikrer god risikostyring gjennom hensiktsmessige og grundige prosesser og prosedyrer. De fleste retningslinjene revideres årlig og godkjennes av styret. Noen av retningslinjene er konsernovergripende, det vil si at døtrene¹ har samme retningslinjer som morselskapet. Administrerende direktør fastsetter videre det nødvendige regelverk for å etterleve retningslinjene.

Rapportering

¹ KLP Skadeforsikring AS og KLP Bedriftspensjon AS

Rapportering av risiko i KLP Bedriftspensjon AS skjer på mange nivåer. I hvert styremøte inkluderer administrerende direktør aktuelle tema i sin orientering, samt at en egen orientering om risikostyring og kapitalforvaltning er fast sak på agendaen.

Andrelinjefunksjonene utarbeider kvartalsvise rapporter fra sine områder som styret behandler. I tillegg utarbeider aktuarfunksjonen og compliancefunksjonen hver sin årlige rapport. Risikostyringsfunksjonen legger til rette for egenvurderingen av foretakets risiko og solvens og sammenstiller ORSA²-rapporten.

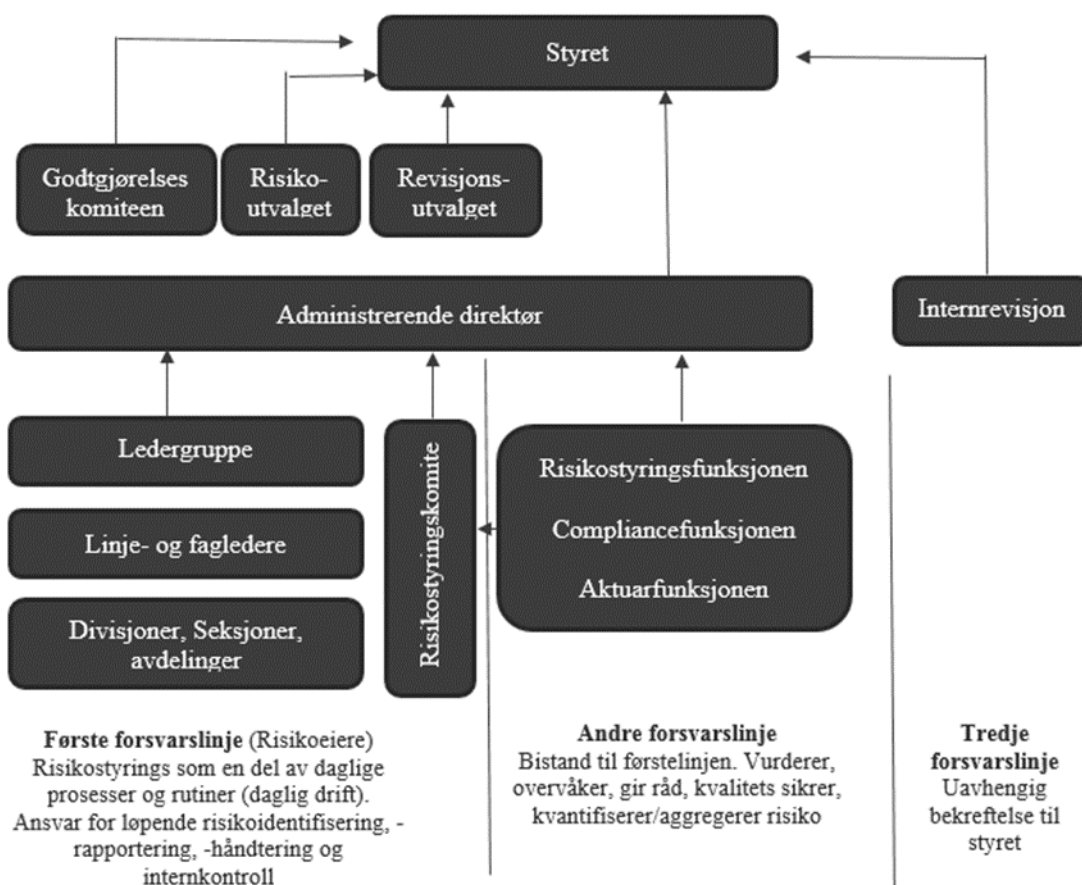
Beredskapsplaner

Kapitalplanen i KLP Bedriftspensjon AS inneholder beredskapsplaner for manglende oppfyllelse av kapitalkrav. Kapitalplan utarbeides på vårparten og legger langsiktige føringer for selskapets kapitalisering.

B.3.1.2 Organisering av risikostyringssystemet

Risikostyringssystemet i KLP Bedriftspensjon AS er organisert etter prinsippet om de tre forsvarslinjer. Dette er i tråd med moderne prinsipper for risikostyring og er tilpasset kravene i Solvens II.

Figur 2: Risikostyringssystemet i KLP Bedriftspensjon

Førstelinjen – Risikostyring og forretningsdrift

² Own risk and solvency assesment

Administrerende direktør og alle ledere og ansatte i de operasjonelle enhetene utgjør førstelinjen. De har det primære ansvaret for god risikostyring gjennom sitt ansvar for å utføre sitt arbeid i tråd med fullmakter, instruksjoner og retningslinjer. Ledere har også plikt til å etablere forsvarlige rutiner og kontrolltiltak innenfor sine områder.

Andrelinjen – Overvåking og kvalitetssikring

Kontrollfunksjonene som utgjør andrelinjen er risikostyringsfunksjonen, aktuarfunksjonen og compliancefunksjonen. For nærmere beskrivelse av aktuarfunksjonen og compliancefunksjonen, se henholdsvis avsnitt B.6 og B.4.2.

KLP Bedriftspensjon AS har utkontraktet sin Risikostyrings- og Aktuarfunksjon til Kommunal Landspensjonskasse ved seksjonen Risikoanalyse og kontroll som ivaretar disse funksjonene for konsernet og alle forsikringsselskapene i konsernet, dvs. Kommunal Landspensjonskasse, KLP Bedriftspensjon AS og KLP Skadeforsikring AS. I seksjon for risikostyring og kontroll er det dedikert én bestemt resurs for å ivareta de to funksjonene for KLP Bedriftspensjon AS.

Risikostyringsfunksjonen har ansvaret for å påse at styre- og ledelsesfastsatte rammer for risiko etterleves. Funksjonen skal være kjent med gjeldende regler for beregning av forsikringstekniske avsetninger og kapitalkrav. Egenvurdering av solvens og risiko, ORSA, leveres årlig til Finanstilsynet. Koordinering av denne prosessen er funksjonen ansvarlig for, samt koordineringen av RSR-rapporten og SFCR-rapporten. Risikostyringsfunksjonen skal bistå administrasjonen, ledelsen og internrevisor samt andre funksjoner med å sikre og gjennomføre risikostyringssystemet på en effektiv måte.

Hvert kvartal utarbeides det en skriftlig rapport til administrerende direktør og Risikostyringskomiteen i KLP Bedriftspensjon AS der risikobildet gjennom kvartalet, samt aktivitetene som er gjennomført, beskrives.

Tredjelinjen – Uavhengig bekreftelse

Uavhengig bekreftelse utføres av konsernets egen enhet for internrevisjon samt selskapets eksterne revisor. Tredjelinjen overvåker at første- og andrelinjeforsvaret fungerer effektivt og gir en uavhengig bekreftelse av dette til styret. Internrevisjon er nærmere beskrevet i avsnitt B.5.

Risikostyringskomiteen

Risikostyringskomiteen er etablert med bakgrunn i Retningslinje for Risikostyring og internkontroll. Komiteen skal være et rådgivende organ for Administrerende direktør i alle saker som angår selskapets overordnede risiko og solvens. Komiteen skal behandle samlet risikovilje, strategi for samlet risiko, og risikoeksponering med fordeling på alle vesentlige risikofaktorer, herunder markedsrisiko, forsikringsrisiko og operasjonell risiko.

Komiteen behandler årlig de viktigste forutsetningene som benyttes i beregningen av selskapets kapitaldekning. Komiteen administreres av leder for risikostyringsfunksjonen og støtter den i gjennomføringen av selskapets egenvurdering av risiko og solvens (ORSA).

I komiteen deltar, i tillegg til Administrerende direktør, Konsernsjef i KLP, Konserndirektør Økonomi og Finans (CFO), Direktør Risiko (CRO), Direktør Strategisk Aktivaallokering, Produktaktuar, Direktør Finans.

B.3.2 Egenvurdering av risiko og solvens

B.3.2.1 Hovedprinsipper for prosessen

Proessen for egenvurdering av risiko og solvens (ORSA) er fastsatt av styret i en egen retningslinje. Retningslinjen fastsetter hovedprinsipper for prosessen, krav til gjennomføring,

ansvarsfordeling, resultatkrav og dokumentasjon. Prosessen skal minimum gjennomføres årlig eller ved vesentlig endring i selskapets risikoprofil.

ORSA-prosessen bygger i stor grad på selskapets andre prosesser og strategier for styring av risiko og soliditet. Utenom markeds- og forsikringsrisiko, gjøres identifikasjon av risiko i prosessen for risikostyring og internkontroll. I denne prosessen kvantifiseres også de viktigste operasjonelle risikoene. Kvantifiseringen benyttes i beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko.

B.3.2.2 Gjennomføring og godkjenning

Risikostyringsfunksjonen har ansvar for å koordinere gjennomføringen av ORSA-prosessen samt å sammenstille rapporten. Prosessen følger et etablert sett av oppgaver som starter med innledende diskusjoner i Risikostyringskomiteen. Her identifiseres momenter det skal legges vekt på i årets prosess, gjerne med bakgrunn i evalueringer og tilbakemeldinger på forrige prosess.

Plan for ORSA og forslag til endringer i relaterte retningslinjer behandles av styret før ORSA-prosessen starter, i februar. Arbeid med sensitivitetstester, scenarioanalyser og spesielt utvalgte momenter foregår frem til mars/april hvor rapporten ferdigstilles.

Styret gjennomgår og godkjenner ORSA, først ved retningslinje og plan for ORSA og deretter selve rapporten. Dette sikrer styrets eierskap til prosessen.

B.3.2.3 Fastsettelse av eget solvensbehov

Styret fastsetter sitt solvensbehov basert på de vurderinger som gjøres i ORSA-prosessen. KLP Bedriftspensjon AS sitt solvensbehov er gitt av det regulatoriske solvenskapitalkravet da dette er høyere enn det som fremkommer ved å benytte egne forutsetninger og metoder.

Hovedformålet med ORSA-prosessen er å fastsette selskapets faktiske kapitalbehov og mål i forhold til selskapets spesifikke risikoprofil og styrets risikotoleranse. Risikotoleransen skal gi uttrykk for ønsket risikonivå for at selskapet skal tåle ventede og uventede tap, hensyntatt selskapets strategier, forretningsplaner og risikoeksponering. Resultatene fra ORSA-prosessen samles til en ORSA-rapport som godkjennes av selskapets styre og rapporteres årlig til Finanstilsynet.

Gjennom ORSA-prosessen skal styret vurdere om risikotakingen er i tråd med vedtatt risikoappetitt og er innenfor gjeldende risikorammer, herunder om risikotakingen bidrar på en ønsket måte til oppfyllelse av virksomhetens lønnsomhetsmål, om sammensetning av risiko og utvikling i risikobildet samsvarer med føringer fra risikoappetittutsagnet og om risiko for svingninger i solvensposisjon er innenfor et akseptabelt nivå.

B.4 Internkontrollsystem

B.4.1 Utøvelse av internkontrollsystem

Internkontroll handler om systematisk oppfølging av virksomheten. Hensikten med god internkontroll er å sikre effektive prosesser og rutiner for å ivareta virksomhetens mål. En viktig del av internkontrollsystemet i KLP Bedriftspensjon AS er å håndtere eventuelle risikoer som kan hindre selskapet i å nå sine mål på en kostnadseffektiv måte og i tråd med gjeldende rammeverk for virksomheten.

Både risikostyring og internkontroll sikrer selskapets måloppnåelse gjennom identifisering og analyse av relevante risikoer som kan hindre måloppnåelse, samt gjennom iverksetting av effektive tiltak for å håndtere, kontrollere og rapportere risikoene. Styret i KLP

Bedriftspensjon AS har fastsatt retningslinje for risikostyring og interkontroll. Denne er sammenfallende med morselskapets retningslinje for området. Retningslinjen definerer grunnleggende prinsipper, prosesser, roller og ansvar knyttet til risikostyring og internkontroll. Relevante risikoer og internkontrolltiltak vurderes ved alle beslutninger om vesentlige endringer i virksomheten.

Risikostyringssystemet bidrar til å sikre KLP Bedriftspensjon AS sin måloppnåelse gjennom:

- Identifisering, måling, overvåking og rapportering av alle vesentlige risikoer som kan hindre måloppnåelse.
- Etablering av hensiktsmessige risikostrategier for å styre risikotakingen.
- Etablering av beredskapsplaner for å håndtere konsekvensene av gjenværende risikoer.

Internkontroll er et element av risikostyringssystemet og bidrar til å sikre måloppnåelse ved å etablere og følge opp interne tiltak for å kontrollere og håndtere risikoene. Virkemidler omfatter organisering, instruksjer, retningslinjer og tiltak.

Følgende prinsipper gjelder for selskapets risikostyring og internkontroll;

- Det skal etableres mål for alle vesentlige virksomhetsområder
- Risikoer knyttet til måloppnåelse skal systematisk identifiseres, vurderes og dokumenteres
- Det skal etableres tiltak for å håndtere og kontrollere vesentlige risikoer
- Det skal etableres hensiktsmessige rapporteringsrutiner for uønskede hendelser

Selskapets ledere, på alle nivåer, skal til enhver tid ha tilstrekkelig oversikt over fastsatte mål, risikoer, nøkkelkontroller og eventuelle uønskede hendelser innenfor sitt område, slik at de løpende kan håndtere risikoer forbundet med virksomheten på en tilfredsstillende måte.

Videre er det etablert en compliancefunksjon, en aktuarfunksjon og en risikostyringsfunksjon gjennom utkontraktering til tilsvarende enheter i konsernets morselskap. Funksjonene bistår lederne med å sikre god risikostyring og internkontroll, og gjør uavhengige vurderinger av ledernes styring og kontroll av risiko. KLP Bedriftspensjon AS har også etablert en Internrevisjon som gir styret en uavhengig vurdering av om internkontrollsystemet fungerer. Styret i KLP Bedriftspensjon AS vurderer internkontrollen i selskapet minimum årlig.

B.4.2 Compliancefunksjonen

Compliancefunksjonen bistår styret og ledelsen med å påse at selskapet har implementert effektive prosedyrer for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk, herunder rammeverket for effektiv styring og kontroll.

Compliancefunksjonen identifiserer, overvåker og rapporterer risiko for manglende etterlevelse i KLP Bedriftspensjon AS. Compliancefunksjonen følger særlig de vesentlige risikoene knyttet til manglende etterlevelse i selskapet, og er en aktiv sparringspartner overfor styret, ledelsen og ansatte i selskapet i forhold til den operative håndteringen av risiko for manglende etterlevelse.

Compliancefunksjonen arbeider forebyggende gjennom rådgivning, veiledning og løpende kvalitetskontroll ved implementering av operasjonelle tilpasninger til regelverk, og gjennomfører kontrollaktiviteter for å påse at internkontrollen i virksomheten er effektiv. Rådgivning, dialog, tilstedeværelse og opplæring har høy prioritet. Målet for aktivitetene er å utvikle en organisasjonskultur der etterlevelse av rammeverket har en iboende verdi.

Leder for compliancefunksjonen rapporterer til administrerende direktør og orienterer uoppfordret leder om forhold som har eller kan få vesentlig betydning for virksomheten.

Alvorlige brudd på lover og regler eller vesentlig økt risiko for manglende etterlevelse rapporteres uten ugrunnet opphold til administrerende direktør og styreleder.

For å sikre funksjonens uavhengighet, har ansatte i compliancefunksjonen ikke utførende eller besluttsende roller i virksomheten som funksjonen er satt til å overvåke. Dette er ikke til hinder for at funksjonen bistår ledelsen i å utvikle hensiktsmessige prosesser, rutiner og metodikk som sikrer en effektiv oppfølging av ledernes kontrollansvar. Styret har fastsatt egen retningslinje for compliancefunksjonen.

I tillegg har styret fastsatt en særskilt retningslinje for håndtering av risiko for manglende etterlevelse. Retningslinjen definerer roller og ansvar for å sikre etterlevelse i KLP, fastsetter styrets risikotoleranse og krav til hvordan risikoer for manglende etterlevelse skal håndteres.

B.5 Internrevisjonsfunksjon

B.5.1 Utøvelse av internrevisjonen

Basert på risikovurderinger med mer, utarbeides det en revisjonsplan for områder som skal revideres (revisjoner). Områdene som revideres er drifts- og støtteprosesser, risikostyringssystemer, IT-systemer og IT-sikkerhet, produkter og regulatoriske pålegg. Revisjonsplanen vedtas av styret.

Resultatet av revisjonen blir gjennomgått med operativ og ansvarlig leder for området som er revidert, de tar stilling til anbefalinger, og setter frist for implementering av anbefalingen(e). Revisjonsrapportene bli forelagt styret. Status på gjennomføring av anbefalingene blir forelagt styret i internrevisjonens årsrapport. I internrevisjonens årsrapport gis det en vurdering av virksomhets- og risikostyringen og vurdering av internkontrollen på hovedområder.

For å kunne utøve internrevisjonen på en god måte følger internrevisjonen med på intern driftsrapportering, styresaker, rapporter og har kommunikasjon med ledelsen, risikostyrings-, compliance- og aktuarfunksjonen og eksterntrevisorer.

På eget initiativ eller etter anmodning fra administrasjonen, gjennomfører internrevisjonen også ad hoc undersøkelser eller oppgaver innen kontrollrelaterte problemstillinger.

B.5.2 Internrevisjonsfunksjonens uavhengighet og objektivitet i forhold til virksomheten som undersøkes

Internrevisjonen er underlagt styret og skal i sitt arbeide være faglig uavhengig i forhold til de områder og personer som revideres. Styret foretar ansettelse, avskjedigelse og fastsetter betingelser for leder for internrevisjonen. Internrevisjonen har ikke noe operativt ansvar, resultatansvar eller beslutningsmyndighet innenfor de ulike virksomhetsområdene. Internrevisjonen skal ikke gjennomføre løpende driftsoppgaver, foreta beslutninger eller utføre andre aktiviteter som svekker uavhengigheten eller objektiviteten. Lederen av internrevisjonen skal årlig bekrefte overfor styret at internrevisjonen er uavhengig.

I retningslinje fra styret er internrevisorene pålagt å følge gjeldende lover, forskrifter og eventuelle pålegg fra Finanstilsynet og etiske regler og standarder gitt av The Institute of Internal Auditors.

Hvert femte år gjennomføres det en ekstern evaluering av internrevisjonen i KLP-konsernet, den siste ble gjennomført i 2018. Revisjonsutvalget i KLP gjennomgår evalueringen og kommuniserer resultatet av denne til styret i KLP.

B.6 Aktuarfunksjon

Etter Solvens II-regelverket, har KLP Bedriftspensjon AS en aktuarfunksjon. Aktuarfunksjonen har ansvar og arbeidsoppgaver som beskrevet i det samme regelverket. Oppgavene knyttet til aktuarfunksjonen og risikostyringsfunksjonen utøves av samme person i seksjon for risikoanalyse og kontroll og er ledet av Risikodirektør (CRO). Seksjonen er underlagt konsernsjef i KLP.

Aktuarfunksjonens rolle og ansvar er beskrevet i retningslinje for aktuarfunksjonen, fastsatt av styret. Aktuarfunksjonen skal tilse at følgende ivaretas:

- Samordning av beregningene av forsikringstekniske avsetninger
- Sikring av at metoder, modeller og forutsetninger i beregningen av forsikringstekniske avsetninger er hensiktsmessige
- Vurdering av om dataene som benyttes i beregningen av forsikringstekniske avsetninger er tilstrekkelige og av nødvendig kvalitet
- Sammenligning av beste estimat mot foretakets erfaringer
- Informere styret og ledelsen i KLP Bedriftspensjon AS om hvorvidt beregningen av forsikringstekniske avsetninger er pålitelige og tilstrekkelige
- Etterprøving av eventuelle forenklete beregninger av beste estimat som er basert på tilnærmede verdier og individuelle vurderinger av meldte erstatningstilfeller
- Uttale seg om foretakets retningslinjer for tegning av forsikringer
- Uttale seg om foretakets gjenforsikringsordninger er tilstrekkelige
- Bidra til effektiv gjennomføring av risikostyringssystemet, særlig med hensyn til risikomodelleringen som danner grunnlaget for beregningen av solvenskapitalkravet og egenvurderingen av foretakets kapitalbehov

Aktuarfunksjonen kan bruke fagressurser i andre enheter til spesifiserte oppgaver. I slike tilfeller skal leder for aktuarfunksjonen påse at det ikke oppstår interessekonflikter for funksjonen eller de personer som utfører arbeid for funksjonen. Aktuarfunksjonen er medlem av risikostyringskomiteen i KLP Bedriftspensjon AS og har også tilgang til styresaker i KLP Bedriftspensjon AS og deltar i styremøter i KLP Bedriftspensjon AS der aktuarielle og risikofaglige temaer diskuteres.

Aktuarfunksjonen utarbeider minst én gang per år en skriftlig rapport som skal framlegges for styret. Rapporten skal dokumentere alle oppgaver som aktuarfunksjonen har utført, samt resultatene av dem, og skal klart identifisere eventuelle mangler og gi anbefalinger om hvordan manglene bør rettes opp.

B.7 Utkontraktering

Konsernfelles retningslinjer er vedtatt av styret i KLP, og sist revidert i styrets møte 31. oktober 2018. Retningslinjene skal også være førende for tilsvarende retningslinjer i alle datterselskapene. Retningslinjen skal sikre at utkontraktering skjer på en forsvarlig måte, og i henhold til gjeldende regelverk. Retningslinjen stiller blant annet krav til forsvarlighetsvurdering, meldeplikt, krav til utkontrakteringsavtalen og krav til kontroll av oppdragstakers virksomhet.

Selskapets retningslinjer for utkontraktering er identisk med morselskapets retningslinjer, og inneholder følgende:

- Formålet
- Virkeområde
- Selskapets ansvar ved utkontraktering
- Nærmere om hva som anses som utkontraktering i et livselskap
- Overordnede prinsipper for utkontraktering

- Meldeplikt
- Krav til oppdragsavtalen
- Kontroll av oppdragstakers virksomhet
- Oversikt over utkontraktert virksomhet
- Forhold til annet regelverk. Revisjon
- Dokumenthistorikk.

Utkontraktering av kritiske eller viktige funksjoner eller oppgaver

- Drift / forvaltning av selskapets IT-systemer
- Forvaltning av selskapets investeringsmidler – konsernintern utkontraktering
- En del kontoradministrative tjenester – konsernintern utkontraktering
- Nøkkelfunksjoner i henhold til Solvens II; risikostyringsfunksjon, aktuarfunksjon, compliancefunksjon og internrevisjonsfunksjon – konsernintern utkontraktering.

B.8 Hensiktsmessighet

Systemet for risikostyring og internkontroll, slik det er organisert og operasjonalisert, anses hensiktsmessig for KLP Bedriftspensjons virksomhet i forhold til arten, omfanget og kompleksiteten av risikoene.

B.9 Andre opplysninger

Ingen andre opplysninger.

C. Risikoprofil

C.1 Forsikringsrisiko

Innenfor tjenestepensjon er den beste sikring mot tap å ha solide sikkerhetsmarginer i pristariffene for risiko, KLP Bedriftspensjon AS søker å styre forsikringsvirksomheten slik at risikoen for tap på forsikringsrisiko begrenses mest mulig innenfor den ramme at selskapets forsikringstilbud også må holdes på et konkurransedyktig nivå.

Selskapet tilbyr risikopensjonsordninger (risikopensjon uten fripoliserett) som normalt er knyttet til innskuddspensjonsordningene. Disse dekningene domineres av uførerisiko. Risiko knyttet til ytelsesordningene (garanterte produkter) er normalt med fripoliserett og omfattes av opplevelsesrisiko, uførerisiko og dødelighetsrisiko.

Opplevelsesrisiko

Risikoen for økt levetid er KLP Bedriftspensjon AS sin største forsikringsrisiko og dette gjelder både i forhold til de interne vurderingene og etter standardmetoden i regelverket. Dette er en risiko som først og fremst er knyttet til risikodekninger med fripoliserett som tilbys innenfor garanterte pensjonsprodukter.

Uførerisiko

Risiko for økt uførhet gir et relativt begrenset tapspotensiale, og er således av begrenset betydning både i beregningen av kapitalbehov etter interne vurderinger og etter standard metoden i regelverket. Det vil imidlertid være den dominerende risikoen i risikopensjoner uten fripoliserett, og det største tapspotensialet for egenkapitalen regnskapsmessig.

Dødelighetsrisiko

Selskapets forsikringsforpliktelser omfatter utbetaling ved både død og overlevelse. Død og overlevelse er knyttet til de samme personer. Under Solvens II kan derfor risikoen nettes for dødelighet opp mot risikoen for langt liv, og dermed reduseres dødelighetsrisikoen til 0.

Avgangsrisiko

Avgangsrisikoen fremkommer som tap på eiers kapital ved umiddelbar frivillig avgang eller opphør. For produkter med gode resultater vil dette medføre kapitalkrav for avgangsrisiko, da fremtidig forventet resultat til eier vil reduseres. Med dagens rentenivå, vil beste estimat av forpliktelsene være langt høyere enn bokførte verdi og vil dermed ikke gi noe kapitalkrav med en økning av avgang. I dagens marked er det imidlertid ikke noe flyttemuligheter for ytelsesordninger og fripoliser.

C.1.1 Måling av risiko

Oppfølging av forsikringsrisiko foretas månedlig via rapporter med grunnleggende risikoposteringer fra medlemssystem. Full analyse inklusiv beregning av risikoresultat foretas som ledd i en årlig prosess. Analysen består av statistisk bearbeiding av relevante data i medlemsbestanden med tanke på måling av utviklingen i dødelighet og uførhet, for dermed å kunne fastsette et beste estimat for hvordan man mener utviklingen vil være i de kommende årene.

C.1.2 Styring av risiko

Risikopensjonsordninger

Risikopensjonsordninger (risikopensjon uten fripoliserett) er uten overskuddsdeling og et eventuelt negativt resultat må i sin helhet dekkes av egenkapitalen. Imidlertid har Finanstilsynet slått fast at forsikringsrisiko etter at forsikringstilfellet er inntruffet også for disse skal behandles som for ytelsespensjon. Spesielt vil overskudd for reaktivering gå til forsikringskollektivet og ikke eier. Fra om med 2019 vil uføredekninger uten fripoliseoppbygging legges om til å være med overskuddsdeling som for risikodekninger med fripoliseopptjening dvs. hele risikoresultatet blir med overskuddsdeling og alt overskuddet går til forsikringstaker.

Risikopremie for disse ordningene belastes årlig og det opptjenes ingen rettigheter. Det betyr at KLP Bedriftspensjon AS kan endre pristariffene hvis resultatene tilsier dette og få full effekt fra det tidspunkt prisendringen gjøres. Denne muligheten reduserer tapspotensialet for disse ordningene.

I tillegg er det for dette produktet innført risikoklasser slik at prisen skal gjenspeile uførerisiko for ansatte i den enkelte bedrift. Det betyr at vi kan prise risiko bedre ved avgivelse av tilbud og endre pris på etablerte kunder eller kundegrupper hvis resultatene tilsier dette. Vi kan også velge å ikke gi tilbud til virksomheter som representerer en uforholdsmessig høy risiko.

Ytelsespensjonsordninger

For ytelsespensjon og fripoliser medførte innføringen av dødelighetsgrunnlaget K2013 en betydelig sikring mot tap på risiko knyttet til overlevelse.

For ytelsespensjon og fripoliser vil også et eventuelt negativt risikoresultat innen risikofellesskapet kunne belastes risikoutjevningfondet. Dersom et negativt risikoresultat ikke i sin helhet kan dekkes av risikoutjevningfondet, må det resterende dekkes av egenkapitalen. For risikofellesskapet fripoliser kan i tillegg et negativt risikoresultat dekkes av renteresultatet.

Maksimal utnyttelse av risikoutjevningfondets muligheter begrenser forsikringssselskapenes tapspotensiale på forsikringsrisiko, avhengig av fondets størrelse.

KLP Bedriftspensjon AS har begrenset sin forsikringsrisiko på ytelsespensjon og fripoliser ved at det ikke gis tilbud på nye kontrakter. Forsikringsrisiko for disse produktene vil derfor ikke øke som følge av vekst ved tilflytting.

C.1.3 Reassuranse

Risikoavlastning kan oppnås gjennom reassuranse. Omfanget av reassuranseavdekninger vurderes i forhold til selskapets risikobærende evne og produktenes karakter.

KLP Bedriftspensjon AS har en katastrofereassuranseavtale som dekker inntil 40 millioner kroner utover selskapets egenregning på 5 millioner kroner, dersom det som følge av én og samme hendelse påløper erstatninger utover 5 millioner kroner. Avtalen sikrer KLP Bedriftspensjon AS mot vesentlig tap som følge av katastrofepregede begivenheter av større omfang.

C.2 Markedsrisiko

Markedsrisikoen i KLP Bedriftspensjon AS oppstår i forvaltningen av pensjonsmidler med rentegaranti (kollektivporteføljen) og egenkapitalen i selskapet. Målet i den langsiktige forvaltningen er å sette sammen en portefølje som i forhold til selskapets forpliktelser reduserer sannsynligheten for store trekk på egenkapitalen, gitt en avkastning tilsvarende eller nær garantert rente.

For å støtte opp om disse målene er det etablert følgende prinsipper i kapitalforvaltningen:

- Langsiktig investeringsperspektiv og bredt sammensatte porteføljer
- Høy andel stabile aktiva
- Stor grad av markedseksponering for omløpsporteføljen
- Tilpasse risikonivået til selskapets risikobærende evne; minimere forventet tap av egenkapital
- Aktivt samfunnsansvar

Selskapets markedsrisiko består av aksjerisiko, eiendomsrisiko, kredittrisiko, renterisiko (inkludert motpartsrisiko), konsentrasjonsrisiko og valutarisiko.

Aksjer

Aksjeporteføljen i kollektivporteføljen inneholder både norsk eksponering, global eksponering og eksponering i fremvoksende markeder. Forvaltningen skjer utelukkende gjennom aksjefond forvaltet av KLP Kapitalforvaltning AS.

I selskapsporteføljen settes investeringsbegrensninger i forhold til total forvaltningskapital i selskapsporteføljen. Aksjeporteføljen består også her av ulike aksjefond.

Både kollektivporteføljen og selskapsporteføljen har lav markedsrisiko fra aksjer på grunn av at aksjeeksponeringen er lav.

Eiendom

Selskapets portefølje av eiendom forvaltes i datterselskapet KLP Bedriftspensjon Eiendom AS. Investeringene i eiendom er i Norge. Det legges vekt på lange leiekontrakter med solide motparter.

Det er ingen eiendomseksponering i selskapsporteføljen.

Renter

Forsikringsforpliktelsene har lang durasjon, men det er ikke samme durasjon i investeringene. Dette skyldes blant annet at slike investeringer er mindre tilgjengelige.

Vedvarende lave renter vil være en stor utfordring for selskapets evne til å oppfylle den årlige rentegarantien.

Risiko for at selskapet ikke oppnår avkastning over den garanterte avkastningen er redusert innenfor de nærmeste år ved at en betydelig andel av renteinvesteringene føres til amortisert kost i regnskapene, med amortisert yield som er over den garanterte renten.

Annet

De grunnleggende prinsipper for kapitalforvaltningen nevnt over, kombinert med forvaltningsmandater og rammer som begrenser eksponering mot enkeltutstedere, innebærer at selskapets konsentrasjonsrisiko er begrenset.

KLP Bedriftspensjon AS valutasikrer alle globale porteføljer med unntak av en liten andel ikke-valutasikrede globale aksjefond. Selskapet har derfor begrenset valutarisiko.

C.2.1 Måling av risiko

De til enhver tid gjeldende risikomål følges jevnlig opp og rapporteres på hvert styremøte. Risikoen måles både mot årets slutt og med rullerende ett års horisont.

Det utarbeides årlige rammer for aktivaallokering, renterisiko, kredittrisiko og valutarisiko.

Alle investeringer skal kunne registreres, måles og rapporteres i henhold til enhver tid gjeldende eksterne og interne retningslinjer for risikoovervåking og rapportering. Dette innebærer at selskapet ikke skal handle instrumenter uten at man har utviklet kompetanse og systemer som sikrer en forsvarlig oppfølging.

C.2.2 Styring av markedsrisiko

Risikoen i kollektivporteføljen settes sammen slik at risikoen for trekk på egenkapitalen som følge av negativt renteresultat er lav. Det fastsettes årlige investeringsrammer for de ulike aktivaklasser og porteføljesammensetningen for hver enkelt aktivaklasse er som hovedregel godt diversifiserte porteføljer slik at den usystematiske risikoen er svært begrenset.

Etter at aksjerisikoen ble redusert kraftig i fjerde kvartal 2017, gikk man over til en kjøp og hold strategi for aksjeeksponering. Dette betyr at aksjerisikoen nå er så lav at det ikke er behov for handlingsregler for styring av markedsrisiko.

C.3 Kredittrisiko

Kreditt- og motpartsrisiko er en del av markedsrisikoen og inngår på tilsvarende måte som øvrige markedsrisiko i de ulike risikovurderinger og analyser som gjennomføres.

C.3.1 Måling og styring av kredittrisiko

Kredittrisiko klassifiseres minst årlig etter land, kredittrating og sektorer.

Vurderinger av tapsavsetninger/verdsettelse og mislighold gjøres i tråd med gjeldende regnskapsprinsipper.

Det utarbeides i tillegg kredittrammer på konsernnivå for all kreditteksponering før investering foretas og disse fastsettes av egen kredittkomité. Dette sammen med krav til diversifisering i

mandatene, sikrer at porteføljer uten bredt sammensatte indekser (for eksempel anleggspoteføljen og norske obligasjonsporteføljer) har begrenset usystematisk risiko.

KLP-konsernets kreditteksponering mot motparter måles mot vedtatte rammer gitt av leder av kredittkomiteen. Rammene er gjenstand for årlig gjennomgang, og følges opp gjennom året ved kvartalsvise møter.

Rammene for norsk kreditt er i hovedsak basert på interne kredittvurderinger. Kredittgivning mot utenlandske låntakere er i stor grad basert på eksterne kredittrateringer fra anerkjente ratingbyråer.

C.4 Likviditetsrisiko

Behovet for likvide midler i KLP Bedriftspensjon AS for å dekke løpende forpliktelser er først og fremst knyttet til utbetaling av pensjoner og dekning av løpende driftskostnader. Selskapets likviditetsbehov dekkes normalt av kvartalsvise innbetalinger fra kundene.

KLP Bedriftspensjon AS har en likviditetsportefølje som skal kunne møte løpende utbetalinger. Denne skal i en normalsituasjon ha tilstrekkelige midler til at selskapet unngår å måtte frigjøre midler fra andre porteføljer til forventede utbetalinger. Som følge av at ca. 40 prosent av selskapets midler er plassert i likvide fondsandeler ansees likviditetsrisikoen som begrenset.

C.4.1 Måling og styring av likviditetsrisiko

KLP Bedriftspensjon AS har en egen likviditetsstrategi som omfatter måling, styring og beredskapsplan knyttet til likviditetsrisikoen.

Likviditetsrisiko forstås her som risikoen for at selskapet ikke kan innfri sine løpende forpliktelser ved forfall uten betydelige merkostnader. Risikoen knytter seg først og fremst til kostnader ved frigjøring av midler. Likviditetsbehov som kan oppstå som følge av flytting vil også være en del av den samlede vurderingen.

KLP Bedriftspensjon AS har som mål å ha likvide midler som er større eller lik tre måneders likviditetsbehov. I situasjoner hvor det ikke er tilstrekkelige likvide midler til å dekke likviditetsbehovet, må midler frigjøres fra øvrige porteføljer, eller hentes inn på annen måte. Beredskapsplanen trer i kraft dersom det har oppstått et ekstraordinært likviditetsbehov, og likviditeten har falt under visse definerte nivåer.

C.5 Operasjonell risiko

I KLP Bedriftspensjon AS som i morselskap Kommunal Landspensjonskasse for øvrig, defineres operasjonell risiko som

"Risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser".

KLP Bedriftspensjon AS gjennomfører årlig en prosess for risikostyring og internkontroll hvor lederne i selskapet identifiserer operasjonelle risikoer innen sine ansvarsområder. Sannsynlighet og konsekvens vurderes for hver risiko og det vurderes om risikoene er akseptable eller om det må/bør iverksettes risikoreducerende tiltak. Tiltak som er identifisert tidligere følges opp og inngår i vurderingene. De identifiserte risikoene sammenstilles for selskapet og inngår i konsernets liste. Risikostyringsfunksjonen fasiliterer prosessen og rapporterer resultatene til ledelsen og styret. Strategisk risiko og omdømmerisiko vurderes særskilt.

Internkontrollprosessen suppleres med en verdsettelse av de vesentligste operasjonelle risikoene. I selskapets egenrevisering gjøres en beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko basert på verdsettelsen. Dette kapitalbehovet har hatt en relativt stabil utvikling og er vesentlig lavere enn det som beregnes regulatorisk med standardformelen.

De operasjonelle risikoene med størst bidrag til kapitalbehovet anses å være:

- Feil i tilbudsregninger, etablering av avtaler og pensjonsoppgjør samt etterlevelse av personvern og informasjonssikkerhet

Selskapet anser operasjonell risikonivå å være på samme nivå som fjorårets og akseptabel.

C.6 Andre vesentlige risikoer

Andre vesentlige risikoer som er avdekket i gjennomgang av prosess for risikostyring og internkontroll er av strategiske typen og disse anses som ikke akseptable. Disse er følgende:

- Vesentlig økning i konsernfordelte kostnader, som i tillegg medfører for ressurser til forretningsutvikling
- Kundebetjeningen er ikke helhetlig i konsernet (produktstyrt)

C.7 Andre opplysninger

Alle vesentlige opplysninger om foretakets risikoprofil anses dekket i det foregående.

D. Verdsetting for solvensformål

D.1 Eiendeler

Verdsetting av de ulike eiendelsklassene under henholdsvis Solvens II og finansregnskap er sammensatt som følger:

Eiendelsklasse (tall i millioner kroner)	Solvens II 2018	Regnskap 2018	Solvens II 2017	Regnskap 2017
Investeringer i tilknyttede foretak, herunder deltakerinteresser	202,3	202,3	195,0	195,0
Obligasjoner	1632,1	1605,4	1 221,0	1 160,3
Verdipapirfond mv.	350,8	350,8	747,2	747,2
Eiendeler knyttet til kontrakter med investeringsvalg	3396,5	3396,5	2 680,4	2 680,4
Immaterielle eiendeler	0,0	14,1	0,0	17,1
Utsatt skattefordel	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre eiendeler	32,0	32,0	69,2	69,2
Totalt	5613,8	5601,1	4912,8	4 869,2

Følgende verdsettelsesprinsipper benyttes for de ulike aktivaklassene:

D.1.1 Investeringer i tilknyttede foretak, herunder deltakerinteresser

Verdsettelse Solvens II:

Investeringer i tilknyttede foretak, herunder deltakerinteresser, vurderes til virkelig verdi.

Virkelig verdi er estimert å tilsvare netto eiendeler og gjeld i datterforetaket vurdert til virkelig verdi.

KLP Bedriftspensjon AS sin investering i denne type foretak er i sin helhet knyttet til fast eiendom. Eiendomsinvesteringer er organisert gjennom eget datterforetak som utelukkende har til hensikt å investere i fast eiendom.

Eiendomsinvesteringene verdsettes ut i fra en konsernintern verdsettelsesmodell ettersom det ikke anses å være et aktivt marked med observerbare priser i eiendomsmarkedene KLP Bedriftspensjon AS investerer i. For å kvalitetssikre verdsettelsesmodellen takseres regelmessig et utvalg av eiendomsmassen til konsernet av eksterne, uavhengige og kvalifiserte aktører. Ved vesentlig avvik fra egen vurdering av virkelig verdi analyseres differansene og verdsettelsesmodellens parametere justeres dersom dette viser seg nødvendig.

Verdsettelse Regnskap:

Investeringer i tilknyttede foretak, herunder deltakerinteresser, er vurdert etter egenkapitalmetoden. Dersom datterforetakets regnskap er utarbeidet med grunnlag i andre prinsipper enn KLPs regnskapsprinsipper, omarbeides datterforetakets regnskap til KLPs prinsipper før KLPs resultatandel inntas i regnskapet. For verdsettelse av investeringseiendom i eiendomsdatterselskapene, benyttes samme prinsipp som beskrevet under solvens II-balansen.

D.1.2 Obligasjoner

Verdsettelse Solvens II:

Investeringer i obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning er verdsatt til virkelig verdi. Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytter konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres blant annet på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og rentedifferansekurver. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskapsspesifikk informasjon.

Verdsettelse Regnskap:

Investeringer i obligasjoner er verdsatt til amortisert kost. Dette gir en verdsettelse som er 26,7 millioner kroner lavere enn virkelig verdi som er verdien i solvens II-balansen.

Finansielle instrumenter måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metode. Internrenten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer over forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte transaksjonskostnader samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av disse kontantstrømmene neddiskontert med internrenten.

Verdipapirer målt til amortisert kost nedskrives dersom det foreligger verdiforringelse i form av en observert tapshendelse. Nedskrevet verdi beregnes ved å neddiskontere ny, forventet kontantstrøm.

D.1.3 Verdipapirfond m.v.

Solvens II verdsettelsen er lik regnskapsverdsettelsen:

Andeler i verdipapirfond verdsettes til virkelig verdi. Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold.

En verdipapirfondsandel anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Dersom markedet for verdipapirfondsandelen ikke er aktivt, eller andelen ikke er notert på børs eller tilsvarende, benyttes verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres blant annet på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår og henvisning til omsetning av lignende instrumenter. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdatabar, og i liten grad på selskaps-spesifikk informasjon.

D.1.4 Eiendeler knyttet til kontrakter med investeringsvalg

Solvens II verdsettelsen er lik regnskapsverdsettelsen:

Eiendeler knyttet til kontrakter med investeringsvalg består av andeler i verdipapirfond. Disse verdsettes til virkelig verdi, se beskrivelsen i punkt D.1.3.

D.1.5 Immaterielle eiendeler

Verdsettelse solvens II:

Immaterielle eiendeler er vurdert til null. Under Solvens II verdsettes immaterielle eiendeler til null med mindre eiendelen kan selges separat og selskapet kan godtgjøre en markedsverdi for den.

Verdsettelse regnskap:

Immaterielle eiendeler er regnskapsmessig vurdert til kost, og avskrives lineært over antatt brukstid. Minst årlig vurderes det om gjenvinnbart beløp minst tilsvarer bokført verdi. Dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn bokført verdi, nedskrives verdien til gjenvinnbart beløp.

D.1.6 Utsatt skattefordel

Verdsettelse Solvens II:

Utsatt skatt slik det rapporteres på Solvens II-balansen splittes i en utsatt skattefordel på 0,0 millioner kroner, som representerer største forskjellen i posten andre eiendeler i tabellen over, og en utsatt skatteforpliktelse på 0,0 millioner kroner.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det kan sannsynliggjøres at foretaket vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen i fremtiden. Ved vurdering av sannsynlighet legges det vekt på historisk inntjening og forventet fremtidig skattemessig inntekt.

Utsatt skattefordel er ikke balanseført i Solvens II da det ikke kan sannsynliggjøres at den blir benyttet.

Verdsettelse regnskap:

Utsatt skattefordel er i regnskapet oppført med 0 kroner. Dette representerer nominell verdi på 69,0 millioner kroner med fratrukk for nedvurdering av den andelen som antas å ikke kunne utnyttes og således ikke ha noen verdi. Nominell verdi er beregnet med utgangspunkt i forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig tidfesting av verdiendring på eiendeler

og gjeld. I den grad disse forskjellene vil reverseres på et senere tidspunkt, oppstår det utsatt skatteforpliktelse (regnskapsmessig inntekt tas før skattemessig inntekt) eller utsatt skattefordel (skattemessig inntekt tas før regnskapsmessig inntekt).

Midlertidige forskjeller utlignes mot hverandre i den grad de antas å reversere innenfor samme tidsrom og forskjellene kan utlignes gjennom konsernmessige disposisjoner. Netto midlertidige forskjeller som innebærer at foretaket har forskuttert skattemessig inntekt/utsatt skattemessig fradrag er regnskapsført som utsatt skattefordel.

D.1.7 Andre eiendeler

Verdsettelse Solvens II:

I "Andre eiendeler" inngår fordringer og eiendeler som ikke er tidligere omhandlet. Disse er vurdert til virkelig verdi.

Verdsettelse Regnskap:

Øvrige fordringer og eiendeler er i regnskapet verdsatt til virkelig verdi, nominell verdi eller kost (dvs. anskaffelseskost med fradrag for av- og nedskrivninger).

D.2 Forsikringstekniske avsetninger

Forsikringsforpliktelser vedsettes ulikt under Solvens II og i finansregnskapet. Under Solvens II omtales forsikringsforpliktelsene som forsikringstekniske avsetninger, og i finansregnskapet omtales de som forsikringsmessige avsetninger.

D.2.1 Verdien av forsikringstekniske avsetninger, grunnlag, metoder og forutsetninger

Under Solvens II verdsettes alle eiendeler og forpliktelser til markedsverdi, også kalt virkelig verdi. De forsikringstekniske avsetningene under Solvens II består av beste estimat pluss en risikomargin. Beste estimat består av garanterte ytelser (markedsverdien av de garanterte forpliktelsene) og diskresjonære ytelser (forventet verdi av fremtidig overskuddsdeling). Verdien av beste estimat beregnes som summen av fremtidige kontantstrømmer av alle inn- og utbetalinger som forventes innenfor kontraktens grense, det sannsynlighetsvektede gjennomsnitt av fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmene er estimert for de neste 40 årene med en beregnet restverdi i år 40.

Alle forventede inn- og utbetalinger knyttet til virksomheten medregnes i beregningene, dog slik at fremtidige premier knyttet til fremtidig opptjening ikke inngår i kontantstrømmene. Avsetningene inkluderer forventet fremtidig overskudd som skal tildeles kunden, verdien av rentegarantien, fortjenesteelement i administrasjonspremien samt verdien av egenkapitaltilskudd. Ved diskontering av kontantstrømmene benyttes den risikofri markedsrente i form av en rentekurve med volatilitetsjustering gitt av EIOPA.

Forutsetningene i beste estimat ligger på samme nivå som forutsetninger i pristariffene uten aktuarielle sikkerhetspåslag. For beregning av beste estimat for langt liv og død benyttes pristariffen K2013 uten sikkerhetspåslag. Pristariffen K2013 er basert på felles bransjedata og vurderinger av Finanstilsynet. For beregning av beste estimat for uførhet og reaktivering, benyttes uføretariffen basert på egne data uten sikkerhetspåslag. Tariffen for langt liv og død under beste estimat, ble oppdatert per 01.01.2018 basert på egne erfaringer og gjenspeiler den observerte utviklingen i bestanden. Utover dette, er det ikke gjort vesentlige endringer i forutsetningene ved beregning av de forsikringstekniske avsetningene i løpet av 2018. Forutsetningene vurderes årlig og oppdateres ved behov.

Som følge av usikkerhet i beste estimat, legges det til en risikomargin. Denne er ment å dekke kostnadene ved å stille risikokapital til rådighet (tellende ansvarlig kapital). Risikomarginen beregnes som nåverdien av kapitalkostnaden, ved å holde risikokapital lik solvenskapitalkravet, som oppstår ved å overta porteføljen. Risikomarginen beregnes ut fra forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko og er i henhold til metode 2 i Solvens II regelverket.

KLP benytter overgangsregler for beregning av forsikringstekniske avsetninger i henhold til Solvens II-direktivet i artikkel 308d³. Effekten beregnes som differansen mellom de forsikringstekniske avsetningene (sum beste estimat og risikomargin) og summen av premiereserve, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond og premiefond og erstatningsavsetninger. Effekten avtrappes lineært ved begynnelsen av hvert år fra 100 prosent 1. januar 2016 til 0 prosent 1. januar 2032. I tillegg er det gitt et gulv for verdsettelsen som begrenser effekten av overgangsregelen.

Tall for de forsikringstekniske avsetningene per 31.12.2018 og 31.12.2017 er gitt i tabellen under.

Forsikringstekniske avsetninger (Millioner kroner)	31.12.2018	31.12.2018 (Regnskap)	31.12.2017	31.12.2017 (Regnskap)
Ytelsespensjon (kontraktfastsatte)	1 683,8			1 644,3
Beste estimat	1 546,9		1 497,3	
Risikomargin	62,4		64,1	
Risikopensjon				
Beste estimat	98,7		95,6	
Risikomargin	4,0		4,1	
Investeringsvalgporteføljen	3 396,4			2 683,8
Beste estimat	3 381,7		2 673,1	
Risikomargin	21,7		17,0	
Sum	5 115,4	5 080,2	4 351,2	4 328,1

D.2.2 Usikkerhet knyttet til verdien av forsikringstekniske avsetninger

Ved anvendelse av komplekse kontantstrømmodeller som i KLP Bedriftspensjon AS sin ALM-modell for å verdsette forpliktelser og beregne tilgjengelig kapital og kapitalkrav, vil det alltid hefte noe usikkerhet rundt resultatene. Resultatene er følsomme for de antakelser, valg av metoder og bearbeidelse av input som er foretatt i forkant av hver beregning. Slike antakelser vurderes fortløpende av aktuarfunksjonen og gjennomgås minst årlig i selskapets Risikostyringskomite for å sikre at de fortsatt reflekterer selskapet og dets strategier på en hensiktsmessig måte.

Rentekurven, som er gitt av EIOPA, er basert på en del forutsetninger som er usikre, herunder metodikk for ekstrapolering, tidsperiode for å nå langsiktig rente, nivå på langsiktig rente og nivå på volatilitetsjustering. Som en del av ORSA-prosessen gjennomføres følsomhetsanalyser for verdien av solvenskapitalen og kapitalkravene for endrede forutsetninger blant annet knyttet til renter. Hensikten er blant annet å øke forståelsen rundt følsomheten i beregningene.

³ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/51/oj>

D.2.3 Verdien av forsikringsmessige avsetninger, grunnlag, metoder og forutsetninger

I finansregnskapet består avsetningene av premiereserve, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, øvrige avsetninger til forsikringsfond og andre tekniske avsetninger. Beregning av premiereserve i finansregnskapet tar utgangspunkt i nåverdien av inn- og utbetalinger ved bruk av samme forutsetninger som i premieberegningssgrunnlaget. Nåverdien beregnes med en diskonteringsrente lik garantert rente på tidspunktet for opptjeningen gjennom den enkelte forsikringskontrakts løpetid.

Verdsettelsen av de forsikringsmessige avsetninger i finansregnskapet er deterministisk. Videre benyttes de biometriske forutsetningene i det til enhver tid gjeldende premieberegningssgrunnlaget. Biometriske forutsetninger omfatter dødelighet, uførhet og reaktivering. Forutsetningene inneholder sikkerhetsmarginer i forhold til det man vurderer som et beste estimat. For langt liv/død benyttes pristariffen K2013. For uførhet benyttes KLP Bedriftspensjon AS sin egen pristariff. Pristariffene er meldt Finanstilsynet.

D.2.4 Motsvarsjusteringen

KLP Bedriftspensjon AS anvender ikke motsvarsjusteringen omtalt i artikkel 77b i Solvens II-direktivet (2009/138/EF).

D.2.5 Volatilitetsjusteringen

KLP Bedriftspensjon AS anvender volatilitetsjusteringen omtalt i artikkel 77d i Solvens II-direktivet.

KLP Bedriftspensjon AS anvender volatilitetsjusteringen omtalt i artikkel 77d i Solvens II-direktivet. Volatilitetsjusteringen gir et påslag i den risikofrie markedsrenten. Det betyr at forpliktelsene blir lavere enn de ville blitt uten denne justeringen. Effekten er avhengig av størrelsen på påslaget. Justeringen per 31.12.2018 utgjør et rentepåslag på 0,42 prosentpoeng de ti første årene.

Tabellen under viser effekten av at volatilitetsjusteringen endres til null fordelt på beløpet for forsikringstekniske avsetninger, solvenskapitalkravet, minstekapitalkravet, basiskapitalen og den tellende basiskapitalen som kan inngå i dekningen av minstekapitalkravet og solvenskapitalkravet. Det fremkommer av tallene at dette medfører en økning i forsikringstekniske avsetninger, solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet, mens basiskapitalen reduseres. Videre fremkommer det av tallene at det midlertidige fradraget henholdsvis reduserer den tellende basiskapitalen som inngår i dekningen av solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet.

Effekt av at volatilitetsjusteringen endres til null (millioner kroner)	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Forsikringstekniske avsetninger	12,6	17,2	26,9
Solvenskapitalkravet	27,5	8,7	13,4
Minstekapitalkravet	12,4	1,2	2,3
Basiskapitalen	-39,7	-14,8	-17,9
Tellende basiskapital SCR	-39,7	-14,8	-21,8
Tellende basiskapital MCR	-39,7	-14,8	-23,8

D.2.6 Overgangsbestemmelsene om risikofri rentekurve

KLP Bedriftspensjon AS anvender ikke overgangsbestemmelsene om risikofri rentekurve omtalt i artikkel 308c i Solvens II-direktivet.

D.2.7 Overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger

KLP Bedriftspensjon AS anvender det midlertidige fradraget gitt ved overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger omtalt i artikkel 308d i Solvens II-direktivet.

Tabellen under viser effekten av ikke å anvende fradraget fordelt på beløpet for forsikringstekniske avsetninger, solvenskapitalkravet, minstekapitalkravet, basiskapitalen og den tellende basiskapitalen som kan inngå i dekingen av minstekapitalkravet og solvenskapitalkravet. Det fremkommer av tallene at dette medfører en økning i forsikringstekniske avsetninger og solvenskapitalkravet, mens basiskapitalen minsker. Videre fremkommer det av tallene at det midlertidige fradraget minsker den tellende basiskapitalen som inngår i dekingen av både solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet.

Effekt av at midlertidig fradrag (millioner kroner)	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Forsikringstekniske avsetninger	246,5	348,7	335,1
Solvenskapitalkravet	0,6	0,7	0,8
Minstekapitalkravet	0,3	3,7	3,6
Basiskapitalen	-246,5	-348,7	-251,3
Tellende basiskapital SCR	-246,5	-348,7	-334,9
Tellende basiskapital MCR	-246,5	-348,7	-335,1

D.2.8 Diverse

D.2.8.1 Reassuranse

For å begrense risikoen knyttet til katastrofer, har KLP Bedriftspensjon AS inngått en reassuranseavtale. Avtalen dekker risikoen, utover en nedre grense, knyttet til katastrofehendelser med tre eller flere dødsfall eller uføretilfeller per katastrofe (begrenset til to katastrofer årlig). Det er også en øvre grense for utbetaling fra reassurandør så den reassurerte størrelsen er av begrenset størrelse.

D.2.8.2 Vesentlige endringer i forutsetninger

Tariffen som benyttes ved beregning av garanterte ytelser under Solvens II ble endret i alle risikofelleskapene per 01.01.2018.

Medlemmene i KLP sine allmenne risikofelleskap lever kortere enn tidligere analyser har vist. Tariffen for garanterte ytelser har endret dødelighetsgrunnlag slik at beste estimat for garanterte ytelser for langt liv er redusert (lever kortere). Dødelighetsgrunnlaget i pristariffen for beregning av premie og premiereserve for alderspensjon følger minimumsgrunnlaget K2013, gitt av Finanstilsynet, som tidligere.

D.3 Andre forpliktelser

Tabellen under viser fordelingen av andre forpliktelser i millioner kroner.

Andre forpliktelser	Solvens II 2018	Regnskap 2018	Solvens II 2017	Regnskap 2017
Pensjoner egne ansatte	8,7	8,7	7,7	7,7
Utsatt skatteforpliktelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre forpliktelser	10,0	10,0	10,2	10,2
Totalt	18,7	18,7	17,9	17,9

D.3.1 Pensjoner egne ansatte:

Pensjoner egne ansatte er verdsatt likt i Solvens II og i regnskapet.

Selskapets ansatte har en ytelsesbasert pensjonsforpliktelse. Hoveddelen er dekket gjennom offentlig tjenestepensjon i Kommunal Landspensjonskasse ved medlemskap i Fellesordningen for kommuner og bedrifter (Fellesordningen). Øvrig forpliktelse er også ytelsesbasert, men dekkes over driften.

Forpliktelsen inngår i Solvens II-balansen med nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen er beregnet med lineærmetoden. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av rentene på norske høykvalitetsobligasjoner.

Tabellen under viser pensjonsforpliktelsene i millioner kroner:

Pensjonsordningens over-/underfinansiering (2018)	Fellesordningen	Over drift	Total
Nåverdi av den ytelsesbaserte forpliktelsen	26,8	1,5	27,6
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	19,7	0,0	19,7
Netto pensjonsforpliktelse	7,2	1,5	8,7

Pensjonsordningens over-/underfinansiering (2017)	Fellesordningen	Over drift	Total
Nåverdi av den ytelsesbaserte forpliktelsen	24,8	1,3	26,1
Virkelig verdi av pensjonseiendelene	18,4	0,0	18,4
Netto pensjonsforpliktelse	6,4	1,3	7,7

Pensjonsmidlene er basert på virkelig verdi av følgende eiendeler:

Pensjonsmidlenes sammensetning	Andel (2018)	Andel (2017)
Aksjer i eiendomsdatterselskaper	12,7	12,3
Aksjer og andeler	21,4	22,5
Utlån	12,1	11,6
Rentebærende verdipapirer	53,8	53,6
Totalt	100,0	100,0

D.3.2 Utsatt skatt

Solvens II:

Se omtale under pkt. D.1.6.

Regnskap:

Utsatt skatt er nettet mot utsatt skatteforpliktelse. Nettoen er utsatt skattefordel som ikke er balansertført, se omtale under pkt. D.1.6.

D.3.3 Andre forpliktelser

Disse forpliktelsene er verdsatt til virkelig verdi både i regnskapet og på Solvens II-balansen.

D.4 Alternative verdsettelsesmetoder

Opplysninger om alternative verdsettelsesmetoder er gitt i avsnitt D.1 og D.3.

D.5 Andre opplysninger

Alle vesentlige opplysninger om verdsettingen anses dekket i det foregående.

E. Kapitalforvaltning

E.1 Ansvarlig kapital

Kapitalstyring

Det utarbeides årlig en kapitalplan hvor mål for kapitaldekning fastsettes for planperioden som normalt er fem år. Hvilke tiltak som kan eller skal iverksettes ved blir videre diskutert. I inneværende planperiode har KLP Bedriftspensjon AS mål om å ha et langsiktig mål om solvenskapitaldekning på 150 prosent etter utløp av overgangsregler. Selskapet benytter overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger, og setter mål for kapitaldekning med bruk av denne. Solvenskapitaldekning rapporteres med og uten bruk av overgangsregel i notene til selskapets regnskap. Morselskapet Kommunal Landspensjonskasse har intensjon om å tilføre KLP Bedriftspensjon AS tilstrekkelig og nødvendig solvenskapital.

Kapitalgrupper

Forsikringsforetakets ansvarlige kapital skal inndeles i tre kapitalgrupper etter kriterier i Solvens II direktivets artikkel 93. Den ansvarlige kapitalen som kan dekke henholdsvis solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet betegnes som tellende ansvarlig kapital.

Største delen av det beløp som eiendelene overstiger forpliktelsene med, som verdsatt i samsvar med prinsippene fastsatt i solvens II direktivet, behandles som kapital av høy kvalitet (kapitalgruppe 1). I artikkel 98 nr. 1 er det gitt regler som begrenser medregning av kapitalposter i kapitalgruppe 2 og 3 i tellende ansvarlig kapital til dekning av solvenskapitalkravet. Tilsvarende er det i artikkel 98 nr. 2 gitt regler som begrenser medregning av kapitalposter i kapitalgruppe 2 i tellende ansvarlig kapital til dekning av minstekapitalkravet.

E.1.1 Klassifisering av ansvarlig kapital som kan dekke solvenskapitalkravet

Ansvarlig kapital var ved årsslutt 2018 og årsslutt 2017 satt sammen som følger:

Selskapets ansvarlige kapital	31.12.2018	31.12.2017
Kapital uten begrensninger	476,4	542,1
Sum tellende ansvarlig kapital i kapitalgruppe 1	476,4	542,1
Risikoutjevningfond	3,4	1,7
Sum tellende ansvarlig kapital i kapitalgruppe 2	3,4	543,8
Utsatt skattefordel		-
Sum tellende ansvarlig kapital i kapitalgruppe 3		-
Tellende ansvarlig kapital som kan dekke solvenskapitalkravet	479,8	543,8

Kapital med begrensninger kan ikke utgjøre mer enn 20 prosent av det samlede beløpet for postene i kapitalgruppe 1. Videre kan ikke summen av tellende kapital i kapitalgruppe 2 og 3 overstige 50 prosent av solvenskapitalkravet.

E.1.2 Klassifisering av basiskapital som kan dekke minstekapitalkravet

Basiskapital som kan dekke minstekapitalkravet var ved årsslutt 2018 og årsslutt 2017 satt sammen som følger:

Basiskapital som kan dekke minstekapitalkravet	31.12.2018	31.12.2017
Kapital uten begrensninger	476,4	542,1
Sum tellende ansvarlig kapital i kapitalgruppe 1	476,4	542,1
Risikoutjevningfond	3,4	1,7
Sum tellende ansvarlig kapital i kapitalgruppe 2	3,4	543,8
Tellende ansvarlig kapital som kan dekke solvenskapitalkravet	479,8	543,8

Kapital med begrensninger kan ikke utgjøre mer enn 20 prosent av det samlede beløpet for postene i kapitalgruppe 1. Videre kan ikke tellende kapitalposter i kapitalgruppe 2 overstige 20 prosent av minstekapitalkravet.

E.1.3 Forskjeller mellom egenkapital i foretakets regnskap og differansen mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II

Forskjell mellom egenkapital i regnskapet og differanse mellom eiendeler og forpliktelser på Solvens II-balansen var ved årsslutt 2017 som følger:

Egenkapital i regnskapet samt differanse mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II	31.12.2018	31.12.2017
Innskutt egenkapital	741,2	741,2
Risikoutjevningfond	3,4	1,7
Annen opptjent egenkapital	-242,5	-219,7
Sum egenkapital	502,1	523,2
Differanse mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II	479,8	543,8
Forskjell	22,3	20,6

Det midlertidige fradraget i forsikringstekniske avsetninger utgjør ved årsslutt 2018 omtrent 246 millioner. Den viktigste forskjellen mellom egenkapital i regnskapet og differansen mellom eiendeler og forpliktelser under Solvens II kommer dermed primært fra overgangsfradrag og merverdier i renteporteføljer bokført til amortisert kost. I tillegg kommer mindre bidrag fra ulik verdsettelse av finansielle forpliktelser samt at immaterielle eiendeler er verdsatt til null på Solvens II-balansen.

E.2 Solvenskapital og minstekapitalkrav

E.2.1 Solvenskapitalkrav

Ved årsslutt 2018 var kapitalkravene som følger:

- Minstekapitalkrav: 71,4 millioner
- Solvenskapitalkrav: 158,8 millioner

KLP Bedriftspensjon AS benytter standardformelen, uten noen foretaksspesifikke parametere. Solvenskapitalkravet fordeler seg slik:

Kapitalkravets sammensetning, millioner kroner	31.12.2018	31.12.2017
Markedsrisiko	110,1	130,7
Motpartsrisiko	1,2	6,5
Forsikringsrisiko	61,5	54,9
Diversifisering	-34,7	-38,5
Operasjonell risiko	20,7	19,7
Tapsabsorberende evne til utsatt skatt		-
Solvenskapitalkrav	158,8	176,9

E.2.2 Forenklede beregninger

KLP benytter forenklingene for motpartsrisikomodule beskrevet i artikkel 111 og 112 i forskrift om utfyllende regler til Solvens II-forskriften.

Forenklingen i artikkel 111 innebærer at det ikke beregnes diversifiseringseffekter innad i en modul ved beregning av risikoreduserende virkning av derivater. Forenklingen i artikkel 112 innebærer at risikojustert verdi av en sikkerhet sjablongmessig settes til 75 prosent. Begge forenklinger gjøres for å lette beregningsarbeidet og gir ubetydelige økninger i kapitalkravet for motpartsrisiko.

E.2.3 Minstekapitalkrav

Den lineære formelkomponenten til minstekapitalkravet ble ved årsslutt 2018 beregnet på følgende inndata:

Inndata til lineær formelkomponent, millioner kroner	31.12.2018	31.12.2017
Garanterte ytelser (ytelsespensjon)	1374,5	1 231,1
Diskresjonære ytelser (ytelsespensjon)	234,9	330,3
Risikopensjon	98,7	95,6
Beste estimat (investeringsvalg)	3 381,7	2 673,1
Capital at Risk	30 469,9	20 461,7
Lineær formelkomponent	85,7	67,6

Beregningen av minstekapitalkravet blir da som følger:

Beregning av minstekapitalkrav, millioner kroner	31.12.2018	31.12.2017
Lineær formelkomponent	85,7	67,6
Solvenskapitalkrav	158,8	176,8
Tak for minstekapitalkrav	71,4	79,6
Gulv for minstekapitalkrav	39,7	44,2
Kombinert minstekapitalkrav	71,4	67,6
Absolutt nedre grense for minstekapitalkrav	35,3	35,2
Minstekapitalkrav	71,4	67,6

E.3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet

KLP Bedriftspensjon AS benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko.

E.4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller Sensitivitetstesting

KLP Bedriftspensjon AS benytter ikke interne modeller.

E.5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet

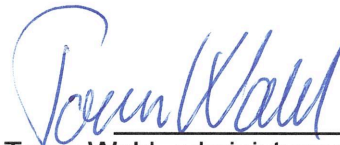
KLP Bedriftspensjon AS oppfyller både minstekapitalkravet og solvenskapitalkravet uten bruk av overgangsregler for forsikringstekniske avsetninger, men mål for kapitaldekning settes med bruk av denne. KLP Bedriftspensjon AS har et langsiktig mål om å ha en solvenskapitaldekning på 150 prosent etter utløp av overgangsregler i 2032.

E.6 Andre opplysninger

Alle vesentlige opplysninger om foretakets kapitalkrav anses dekket i det foregående.

Godkjenning

Rapporten er godkjent av styret i KLP Bedriftspensjon AS, 17. april 2019

Torun Wahl, administrerende direktør

Templater

Følgende QRTer (Quantitative Reporting Templates) er inkludert i det følgende.

QRT kode	QRT navn
S.01.02.01	Generell informasjon om foretaket
S.02.01.01	Balansen
S.05.01.01	Premier, erstatninger og kostnader pr. forsikringsbransje
S.05.02.01	Premier, erstatninger og kostnader - landfordelt
S.12.01.01	Forsikringstekniske avsetninger – livsforsikring og helseforsikring håndtert som livsforsikring
S.22.01.01	Effekt av overgangsregler og andre tiltak knyttet til langsiktige garantier
S.23.01.01	Ansvarlig kapital
S.25.01.01	Solvenskapitalkrav – for foretak som benytter standardmetoden
S.28.01.01	Minstekapitalkrav – kun livsforsikringsvirksomhet eller skadeforsikringsvirksomhet
S.28.02.01	Minstekapitalkrav – både livsforsikringsvirksomhet og skadeforsikringsvirksomhet

Annex I**S.01.02.01****Basic Information - General**

		C0010
Undertaking name	R0010	KLP Bedriftspensjon AS
Undertaking identification code	R0020	SC/990329389
Type of code of undertaking	R0030	Specific code
Type of undertaking	R0040	Life undertakings
Country of authorisation	R0050	NO
Language of reporting	R0070	Norwegian
Reporting submission date	R0080	2019-03-20
Financial year end	R0081	2018-12-31
Reporting reference date	R0090	2018-12-31
Regular/Ad-hoc submission	R0100	Regular reporting
Currency used for reporting	R0110	NOK
Accounting standards	R0120	Local GAAP
Method of Calculation of the SCR	R0130	Standard formula
Use of undertaking specific parameters	R0140	Don't use undertaking specific parameters
Ring-fenced funds	R0150	Not reporting activity by RFF
Matching adjustment	R0170	No use of matching adjustment
Volatility adjustment	R0180	Use of volatility adjustment
Transitional measure on the risk-free interest rate	R0190	No use of transitional measure on the risk-free interest rate
Transitional measure on technical provisions	R0200	Use of transitional measure on technical provisions
Initial submission or re-submission	R0210	Initial submission
Exemption of reporting ECAI information	R0250	Not exempted

S.02.01.01

Balance sheet

	Solvency II value	Statutory accounts value
	C0010	C0020
Assets		
Goodwill	R0010	.
Deferred acquisition costs	R0020	.
Intangible assets	R0030	14 066 561
Deferred tax assets	R0040	0
Pension benefit surplus	R0050	.
Property, plant & equipment held for own use	R0060	.
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	2 185 290 825
Property (other than for own use)	R0080	.
Holdings in related undertakings, including participations	R0090	202 323 909
Equities	R0100	.
Equities - listed	R0110	.
Equities - unlisted	R0120	.
Bonds	R0130	1 632 145 935
Government Bonds	R0140	402 590 805
Corporate Bonds	R0150	1 229 555 130
Structured notes	R0160	.
Collateralised securities	R0170	.
Collective Investments Undertakings	R0180	350 820 981
Derivatives	R0190	.
Deposits other than cash equivalents	R0200	0
Other investments	R0210	.
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220	3 396 509 983
Loans and mortgages	R0230	.
Loans on policies	R0240	.
Loans and mortgages to individuals	R0250	.
Other loans and mortgages	R0260	.
Reinsurance recoverables from:	R0270	.
Non-life and health similar to non-life	R0280	.
Non-life excluding health	R0290	.
Health similar to non-life	R0300	.
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310	.
Health similar to life	R0320	.
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330	.
Life index-linked and unit-linked	R0340	.
Deposits to cedants	R0350	.
Insurance and intermediaries receivables	R0360	5 490 711
Reinsurance receivables	R0370	.
Receivables (trade, not insurance)	R0380	7 240 545
Own shares (held directly)	R0390	.
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400	.
Cash and cash equivalents	R0410	19 292 084
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	0
Total assets	R0500	5 613 824 148

	Solvency II value	Statutory accounts value
	C0010	C0020
Liabilities		
Technical provisions – non-life	R0510	.
Technical provisions – non-life (excluding health)	R0520	.
Technical provisions calculated as a whole	R0530	.
Best Estimate	R0540	.
Risk margin	R0550	.
Technical provisions - health (similar to non-life)	R0560	.
Technical provisions calculated as a whole	R0570	.
Best Estimate	R0580	.
Risk margin	R0590	.
Technical provisions - life (excluding index-linked and unit-linked)	R0600	1 712 050 052
Technical provisions - health (similar to life)	R0610	102 723 003
Technical provisions calculated as a whole	R0620	0
Best Estimate	R0630	98 741 092
Risk margin	R0640	3 981 911
Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	R0650	1 609 327 049
Technical provisions calculated as a whole	R0660	0
Best Estimate	R0670	1 546 943 777
Risk margin	R0680	62 383 273
Technical provisions – index-linked and unit-linked	R0690	3 403 355 699
Technical provisions calculated as a whole	R0700	0
Best Estimate	R0710	3 381 674 441
Risk margin	R0720	21 681 258
Other technical provisions	R0730	.
Contingent liabilities	R0740	0
Provisions other than technical provisions	R0750	3 192 092
Pension benefit obligations	R0760	8 662 870
Deposits from reinsurers	R0770	.
Deferred tax liabilities	R0780	0
Derivatives	R0790	.
Debts owed to credit institutions	R0800	.
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	R0810	.
Insurance & intermediaries payables	R0820	891 874
Reinsurance payables	R0830	.
Payables (trade, not insurance)	R0840	5 906 838
Subordinated liabilities	R0850	.
Subordinated liabilities not in Basic Own Funds	R0860	.
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	R0870	.
Any other liabilities, not elsewhere shown	R0880	0
Total liabilities	R0900	5 134 059 426
Excess of assets over liabilities	R1000	479 764 722
		5 098 845 881
		502 129 365

S.05.01.01

Premiums, claims and expenses by line of business

		Line of Business for: life insurance obligations			Total
		Health insurance	Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance	
		C0210	C0220	C0230	C0300
Premiums written					
Gross	R1410	44 292 616	49 056 357	948 218 782	1 041 567 755
Reinsurers' share	R1420	187 500	62 500		250 000
Net	R1500	44 105 116	48 993 857	948 218 782	1 041 317 755
Premiums earned					
Gross	R1510	40 605 064	48 590 119	432 766 630	521 961 812
Reinsurers' share	R1520	187 500	62 500		250 000
Net	R1600	40 417 564	48 527 619	432 766 630	521 711 812
Claims incurred					
Gross	R1610	34 980 950	73 123 975	726 632 695	834 737 620
Reinsurers' share	R1620				
Net	R1700	34 980 950	73 123 975	726 632 695	834 737 620
Changes in other technical provisions					
Gross	R1710				
Reinsurers' share	R1720				
Net	R1800	0	0	0	0
Expenses incurred	R1900	5 231 867	6 260 723	55 760 963	67 253 552
Administrative expenses					
Gross	R1910	627 824	751 287	6 691 316	8 070 426
Reinsurers' share	R1920				
Net	R2000	627 824	751 287	6 691 316	8 070 426
Investment management expenses					
Gross	R2010	994 055	1 189 537	10 594 583	12 778 175
Reinsurers' share	R2020				
Net	R2100	994 055	1 189 537	10 594 583	12 778 175
Claims management expenses					
Gross	R2110	784 780	939 108	8 364 144	10 088 033
Reinsurers' share	R2120				
Net	R2200	784 780	939 108	8 364 144	10 088 033
Acquisition expenses					
Gross	R2210	627 824	751 287	6 691 316	8 070 426
Reinsurers' share	R2220				
Net	R2300	627 824	751 287	6 691 316	8 070 426
Overhead expenses					
Gross	R2310	2 197 384	2 629 503	23 419 604	28 246 492
Reinsurers' share	R2320				
Net	R2400	2 197 384	2 629 503	23 419 604	28 246 492
Other expenses	R2500				0
Total expenses	R2600				67 253 552
Total amount of surrenders	R2700				

S.05.02.01

Premiums, claims and expenses by country

Life obligations		Home Country	Country (by amount of gross premiums written) - life obligations	Total Top 5 and home country
	R1400		R1400-C0230	
		C0220	C0230	C0280
Premiums written				
Gross	R1410	1 041 567 755	R1410-C0230	1 041 567 755
Reinsurers' share	R1420	250 000	R1420-C0230	250 000
Net	R1500	1 041 317 755	R1500-C0230	1 041 317 755
Premiums earned				
Gross	R1510	521 961 812	R1510-C0230	521 961 812
Reinsurers' share	R1520	250 000	R1520-C0230	250 000
Net	R1600	521 711 812	R1600-C0230	521 711 812
Claims incurred				
Gross	R1610	834 737 620	R1610-C0230	834 737 620
Reinsurers' share	R1620		R1620-C0230	
Net	R1700	834 737 620	R1700-C0230	834 737 620
Changes in other technical provisions				
Gross	R1710		R1710-C0230	
Reinsurers' share	R1720		R1720-C0230	
Net	R1800	0	R1800-C0230	0
Expenses incurred	R1900	67 253 552	R1900-C0230	67 253 552
Other expenses	R2500			0
Total expenses	R2600			67 253 552

Annex I
S.12.01.01
Life and Health SLT Technical Provisions

	Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance		Total (Life other than health insurance, incl. Unit-Linked)	Health insurance (direct business)			Total (Health similar to life insurance)
			Contracts without options and guarantees			Contracts without options and guarantees	Contracts with options and guarantees	
	C0020	C0030	C0040	C0150	C0160	C0170	C0180	C0210
Technical provisions calculated as a whole	R0010	0	0	0	0			0
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP calculated as a whole	R0020
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM								
Best Estimate								
Gross Best Estimate	R0030	1 725 492 941		3 430 251 972	5 155 744 914	0	110 137 847	110 137 847
Total recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re before the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0040
Recoverables from reinsurance (except SPV and Finite Re) before adjustment for expected losses	R0050
Recoverables from SPV before adjustment for expected losses	R0060
Recoverables from Finite Re before adjustment for expected losses	R0070
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0080
Best estimate minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re	R0090	1 725 492 941		3 430 251 972	5 155 744 914	0	110 137 847	110 137 847
Risk Margin	R0100	69 583 587	21 992 708		91 576 295	4 441 506		4 441 506
Amount of the transitional on Technical Provisions								
Technical Provisions calculated as a whole	R0110							
Best estimate	R0120	-178 549 165		-48 577 531	-227 126 696		-11 396 755	-11 396 755
Risk margin	R0130	-7 200 314	-311 450		-7 511 764	-459 595		-459 595
Technical provisions - total	R0200	1 609 327 049	3 403 355 699		5 012 682 748	102 723 003		102 723 003
Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total	R0210	1 609 327 049	3 403 355 699		5 012 682 748	102 723 003		102 723 003
Best Estimate of products with a surrender option	R0220	110 137 847		110 137 847
Gross BE for Cash flow								
Cash out-flows								
Future guaranteed and discretionary benefits	R0230		3 360 226 798		3 360 226 798	90 369 408		
Future guaranteed benefits	R0240	1 415 787 396			1 415 787 396			
Future discretionary benefits	R0250	251 820 620			251 820 620			
Future expenses and other cash out-flows	R0260	133 169 180	511 579 202		644 748 382	8 500 160		8 500 160
Cash in-flows								
Future premiums	R0270	75 284 255	441 554 027		516 838 282	4 805 378		4 805 378
Other cash in-flows	R0280	0	0		0	0		0
Percentage of gross TP calculated using approximations	R0290							
Surrender value	R0300	1 725 492 941	3 430 251 972		5 155 744 914	110 137 847		110 137 847
Best estimate subject to transitional of the interest rate	R0310	0	0		0	0		0
Technical provisions without transitional on interest rate	R0320	1 795 076 528	3 452 244 680		5 247 321 208	114 579 353		114 579 353
Best estimate subject to volatility adjustment	R0330	1 725 492 941	3 430 251 972		5 155 744 914	110 137 847		110 137 847
Technical provisions without volatility adjustment and without others transitional measures	R0340	1 832 391 892	3 479 279 316		5 311 671 208	116 961 185		116 961 185
Best estimate subject to matching adjustment	R0350	0	0		0	0		0
Technical provisions without matching adjustment and without all the others	R0360	1 832 391 892	1 379 248 369		3 211 640 261	116 961 185		116 961 185

Annex I
S.22.01.01
Impact of long term guarantees measures and transitionals

		Amount with Long Term Guarantee measures and transitionals	Impact of the LTG measures and transitionals (Step-by-step approach)								
			Without transitional on technical provisions	Impact of transitional on technical provisions	Without transitional on interest rate	Impact of transitional on interest rate	Without volatility adjustment and without other transitional measures	Impact of volatility adjustment set to zero	Without matching adjustment and without all the others	Impact of matching adjustment set to zero	Impact of all LTG measures and transitionals
			C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090
Technical provisions	R0010	5 115 405 752	5 361 900 561	246 494 810	5 361 900 561	0	5 374 563 121	12 662 560	5 374 563 121	0	259 157 369
Basic own funds	R0020	479 764 722	233 269 913	-246 494 810	233 269 913	0	193 572 717	-39 697 196	193 572 717	0	-286 192 005
Excess of assets over liabilities	R0030	479 764 722	233 269 913	-246 494 810	233 269 913	0	193 572 717	-39 697 196	193 572 717	0	-286 192 005
Restricted own funds due to ring-fencing and matching portfolio	R0040	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eligible own funds to meet Solvency Capital Requirement	R0050	479 764 722	233 269 913	-246 494 810	233 269 913	0	193 572 717	-39 697 196	193 572 717	0	-286 192 005
Tier 1	R0060	476 385 634	229 890 824	-246 494 810	229 890 824	0	190 193 629	-39 697 196	190 193 629	0	-286 192 005
Tier 2	R0070	3 379 088	3 379 088	0	3 379 088	0	3 379 088	0	3 379 088	0	0
Tier 3	R0080	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Solvency Capital Requirement	R0090	158 770 029	159 326 142	556 113	159 326 142	0	186 797 782	27 471 639	186 797 782	0	28 027 753
Eligible own funds to meet MCR	R0100	479 764 722	233 269 913	-246 494 810	233 269 913	0	193 572 717	-39 697 196	193 572 717	0	-286 192 005
Minimum Capital Requirement	R0110	71 446 513	71 696 764	250 251	71 696 764	0	84 059 002	12 362 238	84 059 002	0	12 612 489

Annex I
S.23.01.01
Own funds

Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35

Ordinary share capital (gross of own shares)
Share premium account related to ordinary share capital
Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings
Subordinated mutual member accounts
Surplus funds
Preference shares
Share premium account related to preference shares
Reconciliation reserve
Subordinated liabilities
An amount equal to the value of net deferred tax assets
Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Deductions

Deductions for participations in financial and credit institutions

Total basic own funds after deductions

Ancillary own funds

Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand
Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type undertakings, callable on demand
Unpaid and uncalled preference shares callable on demand
A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand
Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC
Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC
Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC
Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC
Other ancillary own funds

	Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	28 250 000	28 250 000			
R0030	713 000 000	713 000 000			
R0040					
R0050					
R0070					
R0090					
R0110					
R0130	-264 864 366	-264 864 366			
R0140					
R0160	0				0
R0180	3 379 088			3 379 088	
R0220					
R0230					
R0290	479 764 722	476 385 634		3 379 088	0
R0300	.			.	
R0310	.			.	
R0320	.			.	.
R0330	.			.	.
R0340	.			.	
R0350	.			.	.
R0360	.			.	
R0370	.			.	.
R0390	.			.	.

Total ancillary own funds**Available and eligible own funds**

Total available own funds to meet the SCR
 Total available own funds to meet the MCR
 Total eligible own funds to meet the SCR
 Total eligible own funds to meet the MCR

SCR**MCR****Ratio of Eligible own funds to SCR****Ratio of Eligible own funds to MCR**

	Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0400	.			.	.
R0500	479 764 722	476 385 634		3 379 088	0
R0510	479 764 722	476 385 634		3 379 088	
R0540	479 764 722	476 385 634	0	3 379 088	0
R0550	479 764 722	476 385 634	0	3 379 088	
R0580	158 770 029				
R0600	71 446 513				
R0620	3,02				
R0640	6,72				

C0060**Reconciliation reserve**

Excess of assets over liabilities
 Own shares (held directly and indirectly)
 Foreseeable dividends, distributions and charges
 Other basic own fund items
 Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds

Reconciliation reserve**Expected profits**

Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business
 Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non- life business

Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)

R0700	479 764 722	
R0710		
R0720		
R0730	744 629 088	
R0740	0,00	
R0760	-264 864 366	
R0770	0,00	
R0780	0,00	
R0790	0,00	

S.25.01.01

Solvency Capital Requirement - for undertakings on Standard Formula

Article 112

Z0010

No

Market risk
 Counterparty default risk
 Life underwriting risk
 Health underwriting risk
 Non-life underwriting risk
 Diversification
 Intangible asset risk
Basic Solvency Capital Requirement

R0010
 R0020
 R0030
 R0040
 R0050
 R0060
 R0070
 R0100

Net solvency capital requirement	Gross solvency capital requirement
C0030	C0040
110 059 977	211 810 677
1 224 512	2 797 171
57 769 101	75 513 424
3 687 389	4 820 006
.	.
-34 686 518	-50 614 832
.	.
138 054 462	244 326 445

Calculation of Solvency Capital Requirement

Adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation
 Operational risk
 Loss-absorbing capacity of technical provisions
 Loss-absorbing capacity of deferred taxes
 Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC

R0120
 R0130
 R0140
 R0150
 R0160

C0100
0
20 715 567
-106 271 984
0
.
158 770 029

Solvency Capital Requirement excluding capital add-on

Capital add-on already set

R0200
 R0210

158 770 029
.

Solvency capital requirement

Other information on SCR

Capital requirement for duration-based equity risk sub-module
 Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part
 Total amount of Notional Solvency Capital Requirement for ring fenced funds
 Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios
 Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304
 Method used to calculate the adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation
 Net future discretionary benefits

R0400
 R0410
 R0420
 R0430
 R0440
 R0450
 R0460

158 770 029
0,00
.
0,00
0,00
0,00
No adjustment
267 894 277

S.28.01.01

Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity

Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations

		C0040
MCR _L Result	R0200	85 716 152,85

Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole provisions Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk

	C0050	C0060
Obligations with profit participation - guaranteed benefits	R0210 1 374 459 826	
Obligations with profit participation - future discretionary benefits	R0220 234 867 223	
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230 3 381 674 441	
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240 98 741 092	
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	R0250	30 469 929 828

Overall MCR calculation

		C0070
Linear MCR	R0300	85 716 153
SCR	R0310	158 770 029
MCR cap	R0320	71 446 513
MCR floor	R0330	39 692 507
Combined MCR	R0340	71 446 513
Absolute floor of the MCR	R0350	35 345 360

Minimum Capital Requirement

R0400	71 446 513
--------------	------------

S.28.02.01

Minimum Capital Requirement - Both life and non-life insurance activity

	Non-life activities		Life activities	
	MCR _(L,NL) Result		MCR _(L,L) Result	
	C0070		C0080	
Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations	R0200	.	85 716 152,85	

	Non-life activities		Life activities	
	Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole provisions	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk	Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole provisions	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk
	C0090	C0100	C0110	C0120
R0210	.		1 374 459 826	
R0220	.		234 867 223	
R0230	.		3 381 674 441	
R0240	.		98 741 092	
R0250		.		30 469 929 828

Obligations with profit participation - guaranteed benefits
 Obligations with profit participation - future discretionary benefits
 Index-linked and unit-linked obligations
 Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations
 Total capital at risk for all life (re)insurance obligations

Overall MCR calculation

	C0130
Linear MCR	R0300 85 716 153
SCR	R0310 158 770 029
MCR cap	R0320 71 446 513
MCR floor	R0330 39 692 507
Combined MCR	R0340 71 446 513
Absolute floor of the MCR	R0350 35 345 360

MCR

R0400	71 446 513
--------------	------------

Notional non-life and life MCR calculation

	Non-life activities		Life activities	
	C0140		C0150	
Notional linear MCR	R0500	0	85 716 153	
Notional SCR excluding with add-on (annual or latest calculation)	R0510	0	158 770 029	
Notional MCR cap	R0520	0	71 446 513	
Notional MCR floor	R0530	0	39 692 507	
Notional Combined MCR	R0540	0	71 446 513	
Absolute floor of the notional MCR	R0550	23 882 000	35 345 360	
Notional MCR	R0560	23 882 000	71 446 513	

KLP BEDRIFTSPENSJON AS

Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
Organisasjonsnr.: 990 329 389
bedriftspensjon@klp.no

BESØKSADRESSE

Dronning Eufemias gate 10, Oslo
Tlf: 55 54 85 00
Faks: 22 03 38 50